

Výročná správa
za rok 2007
č. MK- 543/2008 – 102/1450

Organizácia: Štátna opera
Rezort: Ministerstvo kultúry SR
Typ hospodárenia: príspevková organizácia

Miesto konania verejného odpočtu: Štátna opera – Bohéma klub, Národná 11, B. Bystrica

Čas konania verejného odpočtu: 2. apríla 2008 o 11,00 hod.

Výročná správa je na internetovej stránke MK SR: www.culture.gov.sk/odpocety/odpocety07/odpocety.html

Výročná správa je na internetovej stránke organizácie: www.stateopera.sk

OBSAH

		strana
1.1.	Identifikácia organizácie	2
2.2.	Poslanie a strednodobý výhľad organizácie	2
3.3.	Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie	4
4.4.	Činnosti / produkty organizácie a ich náklady	6
5.5.	Rozpočet organizácie	18
6.6.	Personálne otázky	33
7.7.	Ciele a prehľad ich plnenia	34
8.8.	Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v roku 2007	35
9.9.	Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie	36

1.1. Identifikácia organizácie

Názov: Štátna opera

Sídlo: Národná 11, 974 01 Banská Bystrica

Rezort: Ministerstvo kultúry SR

Forma hospodárenia: príspevková organizácia

Riaditeľ: Rudolf Hromada

Členovia vedenia:

Ing. Alena Kajsová	- ekonomický námestník riaditeľa Štátnej opery, štatutárny zást. riad.
Mgr. Marián Vach	- umelecký šéf
Mgr. Dana Kocianová	- vedúca marketingu
Mgr. Jaroslav Valek	- umelecký šéf výpravy
Helena Donovalová	- vedúca technicko-hospodárskeho úseku
Jana Cabanová	- vedúca úseku riaditeľa

Telefón: 00421/48/412 44 18

Fax: 00421/48/415 34 57

e-mail: sobbs@bb.psg.sk

adresa internetovej stránky organizácie: www.stateopera.sk

Hlavné činnosti:

Štátna opera je kultúrna a umelecká ustanovizeň, v priamom riadení Ministerstva kultúry SR, ktorej hlavným predmetom činnosti je utváranie podmienok pre vznik a verejné šírenie hudobno-dramatických a koncertných diel. V hlavnej činnosti svojou produkciou poskytuje kultúrno-spoločenské vyžitie obyvateľstva a reprezentáciu slovenského umenia v zahraničí.

2.2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

Poslanie: Vo svojom poslaní plní Štátna opera (ďalej ŠO) úlohu kultúrnej inštitúcie s dôrazom na šírenie kultúrno-spoločenského vyžitia divákov, reprezentáciu slovenského umenia v zahraničí a na kultúrno-výchovnú činnosť.

Na základe požiadaviek ústredného orgánu a zriaďovacej listiny je hlavným poslaním ŠO výroba a predvádzanie operných, tanečných a baletných, operetných, muzikálových a koncertných diel.

ŠO je jednou z najvýznamnejších kultúrno-spoločenských organizácií v Stredoslovenskom regióne s celoslovenskou pôsobnosťou. Široká dramaturgia ŠO zabezpečuje umelecké vyžitie aj pre divákov z iných regiónov a je neoddeliteľnou súčasťou siete operných divadiel na Slovensku. Svojou tvorbou oslovuje všetky vekové kategórie a svojou dramaturgiou veľkú časť záujmových skupín obyvateľstva.

Okrem vlastných premiér a repríz usporadúva dva festivaly: Banskobystrické hudobné dni a medzinárodnú opernú časť Zámockých hier zvolenských.

Reprezentácia slovenského umenia v zahraničí je jednou zo stálych činností ŠO. ŠO vystupovala v Taliansku, Rakúsku, Švajčiarsku, Maďarsku, Česku, na Cypre a v Japonsku. Nebyť havarijného stavu dopravy ŠO, mohla by ŠO reprezentovať slovenské umenie aj v iných štátoch Európskej únie.

ŠO poskytuje pracovné príležitosti pre absolventov hudobného školstva na Slovensku. Vo svojej činnosti dáva priestor mladým nastupujúcim umelcom, ktorí sa neskôr stávajú posilami našej prvej opernej scény SND a mnohým sa podarilo stať sa opernými sólistami európskeho a svetového významu. Z toho vyplýva, že zdravé umelecké prostredie ŠO bolo a je vhodné pre rast umelcov najvyššej kvality. V ŠO začínali svoju umeleckú kariéru : pp. Grúberová, Orgonášová, pp. Kopčák, Babjak a mnohí ďalší.

Okrem hlavnej činnosti, ktorú poskytuje ŠO na základe požiadaviek ústredného orgánu, poskytuje ŠO iným užívateľom najmä :

- prenájom vlastných priestorov
- predstavenia na objednávku organizáciám a iným subjektom
- výrobu na zákazku vo výrobných dielňach ŠO
- zapožičiavanie kostýmov

Výnosy z poskytovania služieb iným užívateľom používa ŠO na zlepšenie svojej hlavnej činnosti.

Strednodobý výhľad organizácie: Štátna opera by mala aj v budúcnosti zabezpečovať úlohy vyplývajúce z jej poslania a spoločenskej objednávky so zameraním na zefektívnenie a skvalitnenie svojej činnosti.

Hlavná činnosť:

V oblasti hlavnej činnosti plánujeme dramaturgickou pestrosťou osloviť čo najširšie spektrum diváckej obce, rôzne záujmové skupiny a vekové kategórie. V prezentácii nášho umenia do zahraničia sa sústrediť najmä na krajiny Európskej únie a Japonsko, s dôrazom na vysokú umeleckú kvalitu, finančnú efektívnosť a spoločenskú úroveň.

Financie:

Vo využití poskytnutých a získaných finančných prostriedkov sa budeme zameriavať na dôsledné dodržiavanie finančnej disciplíny a na hospodárne využívanie dotácie.

V kapitálových výdavkoch pripravujeme realizáciu rekonštrukcie a prístavby budovy ŠO, hudobných nástrojov.

Personálna oblasť:

V personálnej oblasti bude potrebné zabezpečiť doplnenie umeleckého súboru, najmä v sólistickej zložke, kvalitnými umelcami s dlhodobou perspektívou pre ŠO.

Budeme aj naďalej podporovať zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov.

3.3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie

Štátna opera uzavrela s Ministerstvom kultúry SR na rok 2007 kontrakt č. MK – 5388/2006-700/20438. Kontrakt je zverejnený na internetovej adrese: www.stateopera.sk

Predmetom kontraktu Štátnej opery na rok 2007 bolo poskytovanie verejných služieb a realizácia nasledovných aktivít a činností :

1. Šírenie vlastnej produkcie hudobno–dramatických , koncertných a tanečných diel, realizácia premiéry muzikálu „J. Stein - J. Bock – S. Harnick: FIDLIKANT NA STRECHE“, realizácia jesenného hudobného festivalu BANSKOBYSSTRICKÉ HUDOBNE DNI a host'ovanie sólistov Štátnej opery v Japonsku.
2. Činnosti prijímateľa mali naplňovať najmä nasledovné ciele:
Realizácia 115 predstavení, z toho cca 36 predstavení pre deti a mládež.

Platobné podmienky kontraktu podľa vyššie uvedených bodov

1. Poskytnutý príspevok na činnosť bol stanovený nasledovne:

1.1.a) bežné výdavky (príspevok na činnosť podľa čl. II. bodu 1 kontraktu)	66 875 tis. Sk
1.1.b) kapitálové výdavky (príspevok na obstaranie hmotného a nehmotného majetku)	0

Hodnotenie plnenia kontraktu

K 31. 12. 2007 možno konštatovať:

1) Úlohy stanovené kontraktom boli splnené.

1.1.) Repertoár Štátnej opery zahŕňa predovšetkým operné inscenácie (vážna a komická opera), ale aj operety, muzikály, hudobno-dramatické divadlo, tanečné diela, klasický balet a koncertné diela. Zo svetovej opernej tvorby oslovujú divákov predovšetkým diela talianskeho romantizmu, a to najmä *G. Verdiho: Nabucco, Trubadúr, Attila, G. Rossiniho: Barbier zo Sevilly, V. Belliniho: Kapuletovci a Montekovci* a *G. Pucciniho: Bohéma*, ale i diela francúzskeho romantizmu – svetoznáma opera *Carmen* od *G. Bizeta* a *Werther* od *J. Masseneta*. Z obdobia klasicizmu sme zaradili do repertoáru ranné dielo *W. A. Mozarta* - komornú operu *Záhradníčka z lásky*.

Pre najmenšieho diváka má ŠO v repertoári pôvodný detský tanečný muzikál *Snehulienka a 7 pretekárov*.

Z ľahších žánrov patria medzi divácky najpríťažlivejšie operety *Kálmánova: Grófka Marica, Čardášová princezná, Lehárova Veselá vdova* a *Straussov Netopier*. Z ponuky muzikálov je niekoľko sezón publikom najpreferovanejšia Loeweho *My Fair Lady*.

Mládežou sú najviac navštevované predstavenia charakteru hudobno-dramatického a tanečného divadla: *Gypsy roots* a *Biele peklo*.

Príležitostne uvádzame i tanečno-vzdelávacie podujatie pre deti a mládež *Ako sa robí tanec*.

Dramaturgickú ponuku Štátnej opery spestruje pravidelné uvádzanie koncertov (komorných, symfonických a príležitostných) v spolupráci s rôznymi profesionálnymi hudobnými telesami a umelcami z domova i zo zahraničia.

Dňa 7. 12. 2007 uviedla Štátna opera premiéru svetoznámeho muzikálu **Fidlikant na streche**. Toto dielo J. Steina, J. Bocka a S. Harnicka predstavovalo veľkú udalosť pre kultúrnu obec v Banskej Bystrici..

Jesenný festival **Banskobystrické hudobné dni** patrí k tým podujatiam, ktoré majú v meste Banská Bystrica svoje stabilné divácke zázemie a aj viacročnú tradíciu. Tohtoročný, 14. ročník tohto festivalu (19. až 25. 10. 2007) sa niesol v znamení dramaturgickej ponuky vyprofilovanej v minulých rokoch, t. j. slávnostná scénická premiéra v podaní súboru Štátnej opery, komorné podujatie hosťujúceho zahraničného súboru, komorné podujatie hosťujúceho slovenského súboru, predstavenie pre deti a slávnostný záverečný symfonický koncert.

V dňoch 15. 1. až 27. 1. 2007 sa uskutočnilo umelecké hosťovanie sólistov Štátnej opery v Japonsku za účelom uskutočnenia šiestich koncertov. Sólisti ŠO sa predstavili japonskému publiku v šiestich mestách a to v prvej časti koncertu prierezom opery „G. Bizet: CARMEN“ a v druhej časti koncertu výberom populárnych melódií z najznámejších operiet a muzikálov.

V tomto roku konkrétne v dňoch 2. 7. až 16. 7. 2007 sa uskutočnilo na základe pozvania p. Nadayuki Hasegawu z Japonska i ďalšie umelecké hosťovanie sólistov Štátnej opery v Japonsku za účelom uskutočnenia šiestich koncertov. Sólisti ŠO sa predstavili japonskému publiku v šiestich mestách a to v prvej časti koncertu prierezom opery „W. A.. Mozart: DON GIOVANNI“ a v druhej časti prierezom operety „E. Kálmán: GRÓFKA MARICA“ .

1.2.) Súbor Štátnej opery uviedol spolu 121 hudobno-dramatických podujatí vrátane koncertných a tanečných diel, z toho 14 podujatí v zahraničí (12 koncertov v Japonsku, 1 koncertné uvedenie opery v Rakúsku/Ternitz a 1 predstavenie Verdiho opery Attila na XIV. ročníku medzinárodného hudobného festivalu Janáčkovy Hukvaldy, ČR); pre deti a mládež z toho uviedol 36 podujatí. Okrem toho sa uskutočnili 4 predpremiérové podujatia pod názvom Randevú s operou v priestoroch Bohéma klubu Štátnej opery. V týchto priestoroch vystúpil aj 1 hosťujúci súbor a uskutočnil sa tam i koncert sólistov Štátnej opery. Na pôde opery sa predstavilo i 7 hosťujúcich súborov (pozri podrobnejší rozpis tabuľka str. 17).

Ďalej možno konštatovať, že stanovený čas a kvalita kontraktom stanovených úloh boli dodržané. Finančné prostriedky určené v kontrakte boli použité na plnenie kontraktom stanovených aktivít.

Prehľad o finančnom plnení kontraktu je uvedený v prílohe výročnej správy, pričom **je potrebné zdôrazniť skutočnosť, že pôvodné finančné ukazovatele uvedené v kontrakte na rok 2007 nezohľadňujú úpravy bežného transferu, ku ktorým došlo v priebehu roka 2007 a súviseli s predmetom kontraktu.** Konkrétne v kontrakte nie je zohľadnené:

- rozpočtové opatrenie č. 2, ktorým boli pridelené finančné prostriedky na úpravu platových taríf a nárokovateľných zložiek platu zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a na zákonné sociálne poistenie celkom v sume 529 tis. Sk, z toho 392 tis. Sk na podpoložku 610 - mzdy a platy
- rozpočtové opatrenie č. 4, ktorým boli schválené finančné prostriedky na zvýšenie miezd zamestnancov odmeňovaných podľa zákonníka práce celkom v sume 240 tis. Sk na podpoložku 610 - mzdy a platy

4.4. Činnosti / produkty organizácie a ich náklady

Vzhľadom na charakter činnosti Štátnej opery ako umeleckej inštitúcie, je veľmi komplikované vyčíslit' náklady Štátnej opery na jednotlivé činnosti resp. produkty, t.j. na jednotlivé premiéry a reprízy, ktoré sú výsledkom činnosti Štátnej opery. V súčasnosti sa sledujú v účtovníctve všetky náklady v členení podľa jednotlivých stredísk napr. náklady na dopravu, správu budov, administratívu, umelecký úsek a pod. V rámci umeleckého úseku sa ďalej sledujú priame náklady /priamo zistiteľné/ aj v členení podľa jednotlivých inscenácií /okrem mzdových nákladov, ktoré sa sledujú podľa zložiek/.

Sledovať v účtovníctve všetky náklady /t.j. napr. mzdové náklady umeleckých zamestnancov, režijné náklady ako spotrebu energie, náklady na správu budov, náklady na administratívu a pod./ podľa jednotlivých inscenácií nie je možné. Preto aj ukazovatele uvedené v nasledovnej tabuľke /okrem stĺpca 1 a 6/ sú podľa nášho názoru, len matematickým prepočtom všetkých nákladov Štátnej opery na jednotlivé kultúrne a zahraničné aktivity, ktoré v žiadnom prípade nie sú ukazovateľom, ktorý verne odráža skutočné náklady.

Vzhľadom k tomu, že účelovo určený bežný transfer na mzdové náklady pokrýva len časť mzdových nákladov Štátnej opery, vlastné tržby a výnosy /stĺpec 5/ vykrývajú predovšetkým rozdiel t.j. bežným transferom nepokryté mzdové náklady, ako aj ďalšie náklady nepokryté bežným transferom.

Na prepočet režijných nákladov /vrátane mzdových/ na jednotlivé inscenácie bol použitý koeficient pomeru režijných nákladov spolu k priamym nákladom spolu /2:1/, na prepočet tržieb a výnosov /stĺpec 5/ bol použitý koeficient pomeru tržieb a výnosov spolu k nákladom spolu /5:3/.

Tabuľka č. 4.4.1

(v tis. Sk)

Činnosti/produkty organizácie:	Priame náklady	Režijné náklady	Náklady* na činnosť/produkty celkom	Náklady kryté z :		
				Bežného transferu	Tržieb a výnosov	Iných zdrojov *
a	1	2	3	4	5	6
Sestra Angelika, Cigáni	1 359	6 116	7 475	6 907	568	
Macbeth	568	2 556	3 124	2 886	238	
Príbeh vojaka, Múdra žena	994	4 473	5 467	5 051	416	
Fidlikant na streche	1 052	4 734	5 786	5 346	440	
Kapuletovci a Montekovci	986	4 437	5 423	5 011	412	
BBHD	284	1 278	1 562	1 443	119	97
ZHZ	1 917	8 626	10 543	9 742	801	100
Hosťovanie v Českej republike	262	1 179	1 441	1 331	110	
Hosťovanie v Rakúsku	288	1 296	1 584	1 464	120	
Umelecké hosťovanie v Japonsku -2x	548	2 466	3 014	2 785	229	
repertoárové predstavenia /reprízy/	6 149	27 670	33 819	31 248	2 571	22
spolu	14 407	64 831	79 238	73 214	6 024	
Hospodársky výsledok k 31.12.2007				0	65	219

*Poznámka: Údaje v stĺpci 6 sú uvádzané zo stĺpca 5

Dátum: 13.2.2008

Spracoval: Ing. Kajsová Alena

4.4.2. Hodnotenie umeleckej činnosti Štátnej opery

Rok 2007 sa v Štátnej opere niesol v znamení realizácie štyroch operných premiér (dvojtitul G. Puccini: **Sestra Angelika** a R. Leoncavallo: **Cigáni**, V. Bellini: **Kapuletovci a Montekovci**, C. Orff: **Kráľ a múdra žena** a uvádzané s I. Stravinskij: **Príbeh vojaka**). V súvislosti s tanečným umením jednu premiéru baletu K. Molčanova **Macbeth** a premiéru pohybovo-dramatickej balady I. Stravinského **Príbeh vojaka**. Z muzikálového žánru bolo premiérované populárne dielo **Fidlikant na streche**. Orchester spolu so sólistami, zborom a príležitostne a baletom realizovali 10 koncertných premiér a jednu premiéru koncertného uvedenia opery G. Verdiho **Lombard'ania**. Tak, ako každý rok Štátna opera zorganizovala letný operný festival **Zámocké hry zvolenské** (34. ročník), kde sa predstavili viacerí vynikajúci sólisti svetových operných scén, ako aj hosťujúce telesá a mladí umelci. Jeho dramaturgia pozostávala z podujatí, ktorých štruktúra bola vyprofilovaná za posledných päť rokov. Banskobystrické divadlo realizovalo aj jesenný festival pod názvom **Banskobystrické hudobné dni** (14. ročník). Uskutočnili sa na ňom podujatia rôzneho charakteru od komorných, cez detské predstavenie hosťujúceho súboru, veľkých symfonický koncert, až po scénickú premiéru súboru Štátnej opery. Celkovo umelecký súbor Štátnej opery realizoval 121 podujatí doma a v zahraničí, z toho 36 podujatí pre deti a mládež a tak splnil všetky úlohy stanovené v kontrakte a prioritných projektoch. Všetky uskutočnené podujatia sa stretli s dobrým ohlasom u laickej i odbornej verejnosti.

Premiéra koncertu

Dňa 4. 1. 2007 sa uskutočnil tradičný koncert, ktorý umelecký súbor Štátnej opery každoročne pripravuje pod názvom **Novoročný koncert**. Podieľali sa na ňom domáci i hosťujúci sólisti, spolu s orchestrom Štátnej opery. Vzhľadom na to, že ide o koncert z cyklu tzv. divácky nenáročných diel, ambíciou dramaturgie je motivovať obecnosť k ďalším návštevám divadla a zároveň takto spoločne osláviť príchod nového roku. Tomu bol prispôsobený i program tohto koncertu, kde odzneli slávne operné árie z diel G. Pucciniho a G. Verdiho, ale aj operné melódie skladateľov O. Nedbala, F. Lehára, E. Kálmána, J. Straussa a ďalších. Ako hosťujúci spevák sa predstavil Dušan Jarjabek. Koncert dirigoval rakúsky dirigent Manfred Müssauer.

Host'ovanie súboru v Japonsku

V dňoch 15. 1. až 27. 1. 2007 sa uskutočnilo na základe pozvania p. Nadayuki Hasegawu z Japonska umelecké host'ovanie sólistov Štátnej opery v Japonsku za účelom uskutočnenia šiestich koncertov. Sólisti ŠO sa predstavili japonskému publiku v šiestich mestách a to v prvej časti koncertu prierezom opery „G. Bizet: CARMEN“ a v druhej časti koncertu výberom populárnych melódií z najznámejších operiet a muzikálov. Všetky koncerty sa konali s klavírnym sprievodom.

Koncerty sa uskutočnili v mestách : Sapporo, Numata, Otaru, Yokohama, Chikugo a Kunisaki. Umeleckého host'ovania sa zúčastnil pp. Rudolf Hromada, Oľga Hromadová, Alžbeta Trgová, Miroslava Kiseľová, Šimon Svitok, Zoltán Vongrey, Stanislav Matis, Martina Svitková a Ivan Rumánek.

Premiéra koncertu

Dňa 2. 2. 2007 sa konal zaujímavý **Symfonický koncert**. Boli na ňom uvedené diela J. Maruška: V slovenskej chalúpkke, S. Rachmaninov: Koncert pre klavír a orchester č. 2 c mol a F. Mendelsohn-Bartholdy: Talianska symfónia č. 4. Veľkým lákadlom tohto koncertu bolo účinkovanie klavírneho virtuóza Mariána Lapšanského. Podujatie dirigoval Pavol Tužinský.

Premiéra operného dvojtitulu

V dňoch 9. a 10. 3. 2007 odzneli v Štátnej opere I. a II. premiéra exkluzívneho dvojtitulu **Giacomo Puccini: Sestra Angelika (Suor Angelica)** a **Rugiero Leoncavallo: Cigáni (Gli Zingari)**. Uvedením tohto predstavenia naplňa Štátna opera dlhodobu vytýčenú dramaturgickú líniu. Jej hlavnou ideou je objavovanie ranných, resp. u nás neznámych diel operných velikánov talianskej hudby. Inscenovanie diel talianskej proveniencie romantizmu a verizmu má pre Štátnu operu viaceré významy: sleduje tak vlastné umelecké smerovanie, celosvetový trend a v neposlednom rade reflektuje i na „spoločenskú objednávku“. Sestra Angelika zaznela na Slovensku len po druhý raz. V banskobystrickom naštudovaní dostala po prvýkrát na Slovensku svoju pôvodnú podobu, t. j. bola naštudovaná v originálnom znení v talianskom jazyku s titulkami. Príbeh z kláštorného prostredia sa ukázal byť divácky atraktívny napriek zdanlivému hendikepu, že v ňom vystupujú iba ženy. Mätko rozplývavé harmónie, kláštorné spevy, jemná veselosť novíciek, potajme sa derúcich z nariadenej kázne, apoteóza milosti a odpustenia sa dočkali svojej priazne ako u divákov, tak aj u kritiky. Druhá z dvojtitulu opier, Leoncavallovi Cigáni sú operou vytvorenou na námet známej Puškinovej poémy. Predostiera príbeh lásky medzi cigánskym dievčaťom Fleanou a bielym mládencom Raduom, ale i príbeh žiarlivosti mladého Cigána Tamara a svet tradícií kočovných Cigánov.

Voľba uviesť dva takéto na prvý pohľad kontrastné tituly mala svoje opodstatnenie: verizmus (a v našom prípade ide o rýdzo veristické opery) ako smer vo vývoji opery stavia na kontrastoch a prudkých dejových zvratoch už v prvom pláne, čo zvyšuje atraktivitu a vnútorné napätie príbehu. Na druhej strane išlo o dva neznáme tituly, pričom Cigáni boli Štátnou operou uvedení v slovenskej premiére. Pri hlbšom pohľade na obe diela zistíme, že tu existuje akýsi vnútorný, latentný zjednocujúci prvok: príbeh ženy vo vypätej, hraničnej situácii, ktorý dodáva obom príbehom jednoliatu líniu.

Režijné naštudovanie tohto výnimočného dvojtitulu bolo zverené mladej režisérke Andrei Hlinkovej, s ktorou Štátna opera v minulosti pracovala už na viacerých tituloch (Polepetko, Viedenská krv, Žobravý študent). Jej poňatie a koncepcia inscenácie malo oporu v modernom prístupe k opernému umeniu a v jej bohatých skúsenostiach s režírovaním na zahraničných scénach celého sveta. Jej zámer vhodne dopĺňala scéna domáceho scénografa Jaroslava Valeka a kostýmy Evy Farkašovej, ktoré niesli na jednej strane silné prvky univerzalizmu, na druhej strane sa nesnažili posúvať príbeh do iného štýlového obdobia, aktualizovať ho a pod. Hudobne obe diela s orchestrom Štátnej opery naštudoval hosťujúci dirigent Pavol Tužinský, zbor pripravil zbormajster Ján Procházka a choreografie pre baletný súbor pripravil Jaroslav Moravčík. Sólistické obsadenie sa ukázalo byť dobrou voľbou v obidvoch alternáciách – ústrednú postavu Sestry Angeliky spievali Mária Porubčinová, a. h. a domáca sopranistka Erika Tégen-Čambálová. V opere Cigáni zaujala arménska sopranistka Anna Ryan, ale aj vynikajúci Zoltán Vongrey, Stanislav Matis a Šimon Svitok.

Premiéra tejto inscenácie sa stretla s veľmi priaznivým ohlasom u renomovaných slovenských kritikov. Z jednotlivých recenzií vyberáme: Pavel Unger: [Banskobystričania objavili a zvíťazili](#): „Nestáva sa často, že slovenské operné divadlo zažiarí v kapitole rarity na najvychytenejšej webovej stránke „operabase“. Banskobystrický súbor sa na nej umiestnil vďaka

odvážnemu dramaturgickému počinu, slovenskej premiére temer zabudnutej opery Ruggera Leoncavalla *Cigáni*, ktorú ponúkol uplynulý víkend v kombinácii s Pucciniho jednoaktovkou *Sestra Angelika*. Vo svojom živle bol aj dirigent Pavol Tužinský. Vyťažil z partitúr to podstatné – od filigránskej drobnokresby došiel až k mohutnej katarzii Angeliky. V *Cigánoch* zasa strhol rytmickým temperamentom a farebnosťou zvuku celého (vrátane zborového) aparátu. Až neuveriteľne vyvážené sú obe sólistické zostavy. V Puccinim sú to dve porovnateľné, spolaľivo, štýlovo spievajúce Angeliky: Mária Porubčinová a Erika Tégen-Čambálová a vedľa nich imponantná Alena Hodálová ako Kňazná. Prvé obsadenie *Cigánov* ponúka výrazovo presvedčivú, technicky zdatnú Arménku Annu Ryan (*Fleana*), vo výške stále expresívneho Alojza Haranta (*Radu*) a kovovo lesklého Zoltána Vongreya (*Tamar*). V dávno nepočutej forme sa zaskvela na druhej premiére Mária Tomanová, Stanislav Matis potvrdil unikátnosť svojho dramatického tenoru a kvalitu strednej polohy ukázal aj Šimon Svitok. Zhrnuté a podčiarknuté: Hlinková je objavom sezóny a jej banskobystričský ohňostroj verizmu treba zažiť.“ Ďalšia recenzia vyšla od kritičky Michaely Mojžišovej pod názvom Husársky kúsok odvážnej režisérky: „Mladá režisérka Andrea Hlinková ho zvládla bez gýča, čitateľne, s výrazným katarzným účinkom. Na umierajúcu ženu, ležiacu pod krížom, padajú z neba biele lupienky kvetov. Zdvihne sa jemný závoj, ktorý počas celého deja oddeloval proscénium od hľadiska: pozemské trápenie sa končí, Angelika nachádza vykúpenie vo večnosti. Andrea Hlinková sa nebojí dramatického efektu či zmeny temporytmu, má zmysel pre čarovanie sfarbou, svetlom a navyše cíti priestor, čo nie je samozrejme ani pri skúsených režiséroch. Bystrické javisko tentoraz vyvoláva dojem neobvyklej priestrannosti. Popri výbornej scéne Jaroslava Valeka tomu dopomáha aj zmysluplné a disciplinované komponovanie zborových výjavov. A to rovnako v statickej *Sestre Angelike* ako v temperamentných *Cigánoch*. Ak v *Angelike* dominuje intelekt a výtvarná čistota, v *Cigánoch* sa otvárajú stavidlá živelnosti. Tragický príbeh vášnivej lásky dvoch mužov k nestálej žene inscenuje režisérka dôsledne realisticky, no s pozoruhodným vkusom... Bystričanom sa podaril takmer husársky kúsok: dramaturgickú ambíciu naplnili výborným scénicko-hudobným stvárnením a zároveň si do repertoáru pripísali divácky atraktívnu inscenáciu.“

Premiéra scénického uvedenia koncertu

Dňa 1. 4. 2007 uviedol súbor Štátnej opery v rámci tradičných **veľkonočných podujatí** premiéru scénického uvedenia diela Vít'azoslava Kubičku **Evanjelium podľa Lukáša**. Uvedené dielo mal už zbor aj orchester Štátnej opery vo svojom repertoári vďaka predchádzajúcim koncertným uvedeniam tohto diela. Scénické uvedenie režijne pripravil činoherný režisér Michal Babiak a jeho zaujímavosťou bolo uvedenie v chrámovom prostredí – v Evanjelickom kostole na Lazovej ulici. Podujatie dirigoval Marián Vach a sólistické party stvárnil členovia zboru Štátnej opery.

Premiéra baletu

V dňoch 21. a 22. 4. 2007 uviedol baletný súbor Štátnej opery slovenskú premiéru ruského baletu **Macbeth** od skladateľa **Kirila Molčanova**. Molčanov je na Slovensku v podstate neznámy skladateľ – vo svete však slávil úspechy predovšetkým svojimi hudobnými kompozíciami k filmom. Tento „sovietsky“ skladateľ siahol po nesmrteľnom námete, akým je Shakespearova dráma *Macbeth* a vytvoril imponantnú tanečnú hudbu. Štyristo rokov stará no stále neuveriteľne aktuálna dráma *Macbeth* sa dožila rôznych spracovaní a prístupov, či už na pôde činohry, opery alebo baletu. Práve pohyb a tanečné umenie sú umelecké prostriedky, ktoré si zvolila vo svojej dramaturgii Štátna opera. Ponúka takto jeden zo zaujímavých prístupov k stvárneniu univerzálnej drámy shakespeareovského hrdinu stojaceho pred osudovým rozhodnutím. *Macbeth* vhodne dopĺňa

repertoár banskobystričského divadla a zároveň plnohodnotne nahrádza nedávno stiahnuté dielo – zhodou okolností tiež shakespearovské – Romea a Júliu Sergeja Prokofjeva.

Réžiu a choreografiu tohto diela vytvoril domáci šéf baletu Jozef Dolinský. Jeho poňatie tohto diela reflektovalo moderné trendy v tanečnom umení, pričom išlo o syntézu viacerých tanečných škôl a štýlov. Silným kladom predstavenia sa stalo zvnútornené podanie jednotlivých charakterov postáv tanečníkmi, ktoré podporovala jednoduchá, no pritom veľmi účelná scéna a kostýmy Zuzany Janičkovej a. h. Baletný súbor, ktorý pod vedením nového umeleckého šéfa nabral nové smerovanie a nové umelecké kvality bol doplnený viacerými tanečníkmi z externého prostredia, ktorí spoločne vytvorili sugestívne predstavenie plnohodnotné veľkým operným produkciám. Zaujímavým momentom v predstavení je „zjavovanie sa“ činohernej herečky Natálie Dongovej ako Vedmy i účasť sokoliara so živým sokolom, ktorý priamo lieta v priebehu inscenácie. Titulnú rolu Macbetha stvárnil domáci tanečník Andrej Andrejkovič, v postave Lady Macbeth sa úspešne alternovali sólistka Beata Gaálová a Ivica Straková.

Host'ovanie súboru v Rakúsku

Na základe pozvania a vynikajúcej viacročnej spolupráce so Spoločnosťou Amici del Belcanto host'ovala Štátna opera v dňoch 28. a 29. 4. 2007 v Stadthalle Ternitz (Rakúsko). Dňa 28. 4. 2007 sa predstavil orchester, zbor a dirigent Štátnej opery publiku v rakúskom mestečku Ternitz koncertným uvedením opery **G. Verdiho: Alzira**.

Vynikajúce výkony špičkových host'ujúcich sólistov ako i orchestra a zboru Štátnej opery sa stretli s úžasnými ohlasmi u domáceho publika.

OPERNÁ ČASŤ ZÁMOCKÉ HRY ZVOLENSKÉ

Operná časť letného operného festivalu Zámocké hry zvolenské 2007 sa uskutočnila v dňoch 23. 6. – 30. 6. 2007. Celková dramaturgická výstavba tohto festivalu sa tento rok upriamila na diela talianskej proveniencie a na shakespearovskú tematiku. Štátna opera spolu s hlavným dramaturgom festivalu Jaroslavom Blahom sa takto rozhodla z toho dôvodu, že hudba talianskeho romantizmu a verizmu je verejnosťou mimoriadne obľúbená a vyhľadávaná. Zároveň je tento rok „shakespearovským“, preto naň reflektuje i zloženie „festivalového“ repertoáru. Na druhej strane stojí v celosvetový trend uvádzať na letných amfiteátrových festivaloch predovšetkým taliansku „klasiku“ popri dramaturgicky objavných dielach. V posledných rokoch je „festivalová“ dramaturgia opernej časti ZHZ zostavená zo štyroch kľúčových podujatí: koncertného uvedenia opery v slovenskej premiére, galapredstavenia repertoárového titulu v exkluzívnom sólistickom obsadení, sakrálneho diela umiestneného do chrámového prostredia a pôvodnej „zámockej“ premiéry uvedenej súborom Štátnej opery. Popri tom odzneli i komornejšie podujatia, kde sa predstavili mladí, začínajúci speváci a činoherní herci.

Premiéra koncertného uvedenia opery v rámci ZHZ

V sobotu 23. 6. 2007 bola operná časť festivalu ZHZ otvorená slávnostným koncertným uvedením opery G. Verdiho **Lombard'ania na prvej križiackej výprave**. Išlo o vôbec prvé uvedenie tohto diela na Slovensku. Slovenskou premiérou tak Štátna opera naplnila ambíciu uviesť premiérovu niektoré z neznámych diel svetoznámych skladateľov. Hudobne dielo naštudoval domáci umelecký šéf a dirigent Marián Vach, domáci spevácky zbor pripravil Ján Procházka, host'ujúci zbor Lúčnica zase Elena Matušová. Najväčším lákadlom pre publiku sa stalo exkluzívne sólistické obsadenie hlavných postáv opery: Dimitra Theodossiou (Grécko),

Maurizio Graziani (Taliansko), Riccardo Zanellato (Taliansko) a Maciej Komandera (Poľsko). Operný večer sa skončil veľkým úspechom. Kritika naň reagovala pozitívne – z recenzií vyberám: „...*K Verdimu patria skvelí speváci. Grécka sopranistka **Dimitra Theodossiou** ako Giselda (na snímke Jána Kozelnického) si prezývku Calaska 21. storočia nevyslúžila len svojím pôvodom. Jedna z najvyhľadávanejších belcantových speváčok súčasnosti má krásny svietivý soprán veľkej dramatickej intenzity, podporený úžasnou muzikalitou a výrazovým bohatstvom. Nádherný bas Riccarda Zanellata (Pagano) s ukážkovou vysokou polohou dokáže znieť v lyrických plochách zamatovo mäkko, v dramatických pasážach získava drsnosť a impozantnú údernosť. Skvelý zážitok dopĺňal taliansky tenorista Maurizio Graziani (Oronte), síce o čosi menej virtuóznym, ale pôsobivým výkonom s dlhými frázami a jasnými výškami. Orchester Štátnej opery pod vedením Mariána Vacha sa vypoľ k nadpriemernému výkonu vo výbornom hudobnom nastudovaní, idúcom po dramatickom pátose i opojnej lyrike Verdiho partitúry. V pozitívnom svetle sa predstavil aj banskobystričský operný zbor posilnený o kolegov z Lúčnice a väčšina domácich spevákov v malých postavách.“ (Michaela Mojžišová, SME, 26. 6. 2007)*

Premiéra koncertu v rámci ZHZ

V nedeľu 24. 6. 2007 bolo v Katolíckom kostole sv. Alžbety vo Zvolene uvedené ďalšie významné dielo – slovenská premiéra **Requiem** Domenica Cimarosu. Pod taktovkou Igora Bullu hral Symfonický orchester Akadémie umení z Banskej Bystrice, predstavil sa i spevácky zbor Lúčnica, ktorý pripravila Elena Matušová. V sólových partoch spievali hosťky Miriam Maťašová a Lucia Vernarská, ale aj domáci sólisti Dušan Šimo a Jozef Benci. Premiéra u nás neznámej zádušnej omše najvýznamnejšieho talianskeho súčasníka W. A. Mozarta sa takto stala významným počinom v súvislosti s objavovaním sakrálnej tvorby predovšetkým operných skladateľov pre Slovensko.

Premiéra koncertu v rámci ZHZ

V utorok 26. 6. 2007 sa uskutočnil koncert pod názvom **Mladosť na zámku**. Ide o každoročnú súčasť festivalu ZHZ, na ktorej dostávajú priestor na prezentáciu mladé talenty. Zvyčajne ide o vynikajúcich študentov konzervatórií, vysokých škôl, víťazov prestížnych súťaží alebo mladých absolventov v praxi. Tentoraz išlo o tri mladé talenty – dvoch poslucháčov bratislavského Konzervatória a jednu študentku VŠMU v Bratislave. V sprievode za sprievodu klaviristky Evy Rebrovej sa predstavili Alena Vacíková (soprán), Linda Ballová (mezzosoprán) a Pavol Kubáň (barytón).

Premiéra koncertu v rámci ZHZ

V stredu 27. 6. 2007 sa uskutočnilo zaujímavé komorné podujatie pod názvom **Nesmrtelní milenci z Verony**. Jeho leitmotívom bol práve príbeh Romea a Júlie v rôznych spracovaniach, a to od činoherných, až po operné. V slovenskej premiére tu boli uvedené viaceré árie neznámych talianskych skladateľov, ktorý shakespearovskú tému hudobne spracovali: Vaccaia, Marchettiho a Zandonai. Interpretovali ich mladé speváčky, poslucháčky VŠMU v Bratislave a Akadémie umení v Banskej Bystrici: Marianna Gelenecková, Michaela Kukurová, Michaela Sojčáková, Linda Ballová a Lucia Vernarská. Zároveň sa predstavili i adepti herectva

z VŠMU, a to Zuzana Porubjaková a Norman Šáro. Uviedli niekoľko monológov a dialógov priamo zo Shakespearovho Romea a Júlie. Večerom divákov sprevádzal významný odborník v oblasti operného umenia a zároveň hlavný dramaturg festivalu Jaroslav Blaho. O toto podujatie prejavilo záujem pomerne veľa návštevníkov. Svojou prítomnosťou ho poctil i prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič.

Premiéra opery v rámci ZHZ

Vo štvrtok 28. 7. 2007 sa uskutočnilo jedno z vrcholných podujatí festivalu Zámocké hry zvolenské 2007. Súbor Štátnej opery uviedol slovenskú premiéru diela Vincenza Belliniho **Kapuletovci a Montekovci** (I Capuleti e i Montecchi). Ide o trojdejtovú operu v štýle belcanto, inšpirovanú príbehom Romea a Júlie. Autor jej libreta F. Romani tu mal snahu postaviť do popredia skôr konflikt a vojnu medzi dvomi znepríatelenými veronskými rodmi. Lúboštný príbeh milencov sa odohráva v pozadí tohoto boja, pričom, či už chtiac alebo nechtiac silná Shakespearova dráma nešťastnej lásky sa akosi samozrejme stala dominantou príbehu. Kuriozitou predstavenia z dnešného pohľadu je to, že part Romea je skomponovaný pre ženský hlas. Atraktívnosť postáv príbehu, ako aj vysoká umelecká kvalita samotného diela sa stala hlavnou motiváciou pre jeho zaradenie do repertoáru Štátnej opery. Réžiu celému predstaveniu vytvoril Gustáv Herényi, s ktorým už banskobystričné divadlo úspešne spolupracovalo na inscenácii Záhradníčka z lásky. Scénu vytvoril Milan Ferenčík, kostýmy Jana Hurtigová. Sólistické obsadenie opery bolo zostavené predovšetkým z domácich mladých sólistov: v postave Romea sa predstavila Miroslava Kiseľová, Júliu spievala Erika Tégen-Čambálová, kritikou ocenený bol aj tenorista Dušan Šimo za postavu Tebalda. Hudobné naštudovanie diela pripravil Marián Vach. Vo všeobecnosti recenzenti prijali premiéru Kapuletovcov a Montekovcov s výhradami, a to voči režijnému poňatiu, ako aj voči speváckym výkonom.

V piatok 29. 6. 2007 bola uvedená slávnostná repríza vynikajúceho dvojtítulu G. Puccini: **Sestra Angelika** a R. Leoncavallo: **Cigáni**, ktorý Štátna opera zaradila v marci tohoto roku do svojho repertoáru. V hlavných postavách sa predstavili hosťujúca Mária Porubčinová ako Sestra Angelika, arménska sopranistka Anna Ryan ako Fleana, Zoltán Vongrey ako Tamar a Stanislav Matis ako Radu. O vynikajúcu atmosféru predstavenia sa pričínilo aj pekné počasie, a teda skutočnosť, že sa mohlo uskutočniť na zámockom nádvorí, ako bolo pôvodne plánované. Doterajšie premiéry (Lombard'ania i Kapuletovci a Montekovci) sa pre dážď museli „prestáhnovať“ do zvolenskej činohry.

Vyvrcholením opernej časti ZHZ 2007 bolo uvedenie opery G. Verdiho **Trubadúr** v sobotu 30. 6. 2007. Trubadúr je svetoznámy titulom, ktorý sa teší priazni publika na celom svete už mnoho desaťročí. Práve takéto diela poskytujú širokú možnosť oslovenia zahraničných umelcov na hosťovanie. Tento rok sa podarilo zostaviť skutočne reprezentatívnu skupinu sólistov – s obrovským úspechom sa predstavili gruzínska sopranistka Iano Tamar ako Leonora, taliansky tenorista Giorgiu Casciari ako Manrico, chorvátsky barytonista Vitomir Marof ako Gróf Luna a poľská mezzosopranistka Agnieszka Zwierko ako Azucena. Predstavenie dirigoval Marián Vach, účinkoval orchester a zbor Štátnej opery. Inscenácia Trubadúra sa dočkala i najväčšieho diváckeho záujmu spomedzi všetkých podujatí uvedených v rámci opernej časti Zámockých hier zvolenských. Iste sa o to pričínila aj skutočnosť, že ide o dielo verejnosti napospol známe a v neposlednom rade aj to, že sa jednalo o záverečné podujatie celého festivalu. Kritika sa o tomto uvedení vyjadrila veľmi pochvalne, pričom mala kritické poznámky len k réžii Pavla Smolíka.

Po skončení tohtoročných Zámockých hier zvolenských možno konštatovať, že sa vyznačovali zaujímavou dramaturgiou, exkluzívnymi hosťami a rozširujúcim sa spektrom divákov. Ponúkol možnosť zoznámiť verejnosť s novými dielami svetovej opernej a symfonickej literatúry, pričom v tomto roku odznelo doteraz najviac slovenských premiér v histórii opernej časti ZHZ.

Hostovanie súboru v Japonsku

V dňoch 2. 7. až 16. 7. 2007 sa uskutočnilo na základe pozvania p. Nadayuki Hasegawu z Japonska u m e l e c k é hostovanie sólistov Štátnej opery v Japonsku za účelom uskutočnenia šiestich koncertov. Sólisti ŠO sa predstavili japonskému publiku v šiestich mestách a to v prvej časti koncertu prierezom opery „W. A.. Mozart: DON GIOVANNI“ a v druhej časti prierezom opery „E. Kálmán: GRÓFKA MARICA“ . Všetky koncerty sa konali s klavírnym sprievodom v mestách : Echizen, Sabae, Mikuni, Nakatsu, Usa, Kunisaki. Umeleckého hostovania sa zúčastnil pp. Rudolf Hromada, Oľga Hromadová, Alžbeta Trgová, Mária Tomanová, Šimon Svitok, Igor Lacko, Ján Babjak, Martina Svitková a Ivan Rumánek.

Hostovanie súboru v Česku

V dňoch 5. a 6. 7. 2007 hosťovala Štátna opera v Banskej Bystrici na XIV. ročníku medzinárodného hudobného festivalu Janáčkovy Hukvaldy /ČR/, kde sa dňa 6. 7. 2007 predstavila s operou **G. Verdiho: Attila**. Toto výnimočné dielo s efektnými áriami a zbormi sa stretlo s mimoriadnymi ohlasmi u divákov i usporiadateľa. Na základe vynikajúcich ohlasov sa rokuje s usporiadateľmi festivalu o účinkovaní Štátnej opery aj na ďalšom ročníku festivalu. Účasť na tomto medzinárodnom hudobnom festivale znamenala pre Štátnu operu jednu zo vzácných možností prezentovať svoje umenie za hranicami Slovenska.

Premiéra koncertu

Dňa 9. 9. 2007 sa uskutočnil slávnostný koncert pod názvom **Sviatočné popoludnie s operou**. Toto podujatie bolo jedným z tých, ktoré sa konali v rámci Dní mesta Banská Bystrica v Štátnej opere . Účinkoval orchester Štátnej opery s dirigentom Igorom Bullom. S repertoárom výberu operných árií sa predstavil hosťujúci barytonista a banskobystrický rodák Martin Babjak. Koncertné kusy pre sólo husle predviedol koncertný majster orchestra Štátnej opery Michal Hudák.

II. premiéra opery

Druhá premiéra opery Vincenza Belliniho **Kapuletovci a Montekovci** sa uskutočnila 19. 9. 2007. Rovnako, ako pri svojom prvom uvedení na festivale mala vynikajúce sólistické obsadenie. Hlavnú predstaviteľku Júlie stvárnila mladá poľská sopranistka Katarzyna Jagiełło, postavu Romea aj v tomto prípade spievala domáca sólistka Miroslava Kisel'ová.

Aj druhá premiéra tejto opery sa stretla s ohlasom u verejnosti a aj v budúcnosti bude v dramaturgii Štátnej opery patriť k perspektívnym titulom, aj vzhľadom na svoju

shakespearovskú tematiku. Tá je zaujímavá o. i. aj pre školy, kde patrí Shakespearova dráma Romeo a Júlia k povinnému čítaniu.

BANSKOBYSTRICKÉ HUDOBNÉ DNI

Jesenný festival Banskobystrické hudobné dni patrí k tým podujatia, ktoré majú v meste Banská Bystrica svoje stabilné divácke zázemie a aj viacročnú tradíciu. Tohtoročný 14. ročník festivalu sa niesol v znamení dramaturgickej ponuky vyprofilovanej v minulých rokoch, t. j. slávnostná scénická premiéra v podaní súboru Štátnej opery, komorné podujatie hosťujúceho zahraničného súboru, komorné podujatie hosťujúceho slovenského súboru, predstavenie pre deti a slávnostný záverečný symfonický koncert.

Premiéra dvojtítulu

V dňoch 19. a 20. 10. 2007 sa v Štátnej opere uskutočnili I. a II. premiéra výnimočného dvojtítulu: **Igor Stravinskij: Príbeh vojaka** (L'histoire du soldat) a **Carl Orff: Kráľ a múdra žena** (Die Kluge). Na prvý pohľad rôznorodé diela boli „zostavené“ do jedného predstavenia z viacerých dôvodov: v oboch prípadoch ide o vynikajúce diela tvorby 20. storočia, pričom *Príbeh vojaka* zaznel v Štátnej opere v slovenskej premiére. Obidve diela majú svoj základ v rozprávke – *Kráľ a múdra žena* v príbehu bratov Grimmovcov a *Príbeh vojaka* zase v tradičnej ruskej rozprávke. Dve rozprávky - jedna o prehre dobra so zlom, s baladickým charakterom a apokalyptickým koncom. Druhá o nekompetentnosti mocných a nespravodlivosti sveta v ktorom sa však múdrejšiemu a šikovnejšiemu darí prežiť. Pripomína svet ako príležitosť ku grotesknému pohľadu na ľudské slabosti a nedokonalosti. Obe rozprávky – podobenstvá, nemajú predohry. Prvá, „činohra“ a „pohyb v opere“, má mimoriadne dráždivú Stravinského hudbu, ktorá provokuje k výraznej akcii, vyzýva oživiť temné a skryté stránky ľudskej duše. Druhá, s jasovou, priezračnou, až nespútanou hudbou zase provokuje k výraznej, až renesančnej radosti či živelnosti. Navyše ide o dramaturgickú prestíž, že oba vzácne klenoty hudobnej histórie môžu vedľa seba prežiť zmysluplný večer v žánrovom kontrapunkte. Najmä však ako akčné, na poznanie človeka bohaté svedectvo, že z javiska majú zaznieť smerom k divákovi aj znepokojujúce otázky.

Oba tituly dostali špecifickú podobu vďaka inscenačným scenárom režiséra Juraja Svobodu a dramaturgičke Alžbete Lukáčovej, ktorí sa snažili vytvoriť moderné divadlo 21. storočia naväzujúc na inscenačné trendy európskych divadelných scén. V prípade *Príbehu vojaka* mu svoju výraznú pečať vtlčil i choreograf Jozef Dolinský, ktorý zároveň stvárňuje i postavu Diabla. Kritikmi ocenený bol však predovšetkým Viktor Sabo – predstaviteľ hlavnej postavy Vojaka a dirigent Igor Bulla, známy svojimi naštudovaniami titulov 20. storočia. V *Kráľovi a múdrej žene* sa v hlavnej úlohe Kráľa predstavil sólista Štátnej opery Martin Popovič, v postavách Múdrej ženy sa alternujú sopranistky Oľga Hromadová a Mária Porubčinová. V oboch predstaveniach účinkujú členovia baletu Štátnej opery. Výtvarnú stránku predstavenia pripravili Jaroslav Valek (scéna) a Eva Farkašová (kostýmy).

Predstavenia tohoto dvojtítulu sú určené tak dospelým divákovi s určitou diváckou skúsenosťou, ako aj deťom. Tie si v ňom nájdu inú – detskú - rovinu výkladu týchto diel: predovšetkým však tú „rozprávkovú“, ako boj dobra so zlom. Dospelým divákovi sú ponúknuté ďalšie ideové línie, narážajúce na nekompetentnosť mocných, túžbu „vlastniť“ a podobne. *Príbeh vojaka* i *Kráľ a múdra žena* predstavujú z hľadiska ich hodnoty a spracovania jedno z najexkluzívnejších predstavení, ktoré má Štátna opera vo svojom repertoári.

Koncert hosťujúceho súboru

V Evanjelickom kostole na Lazovnej ulici sa 21. 10. 2007 uskutočnil komorný koncert hosťujúceho francúzskeho súboru Canticum Novum pod názvom **Cantigas de Santa Maria**. Tento súbor sa predstavil interpretáciou tzv. „starej hudby“, presnejšie španielskou tvorbou 13. storočia. Všetky skladby zazneli v podaní historických nástrojov, ktoré bežní diváci majú možnosť vidieť a počuť len zriedka. Divácka obec, ktorá sa zišla na tomto koncerte patrila práve k typu „poučených“ divákov s väčším hudobným rozhľadom.

Koncert hosťujúceho súboru

Pod názvom **Gitarový večer** sa 22. 10. 2007 v Bohéma klube Štátnej opery konal koncert zostavený z diel viacerých hudobnoštýlových období. Jednotlivé zaujímavé koncertné kusy predviedlo Bratislavské gitarové kvarteto, ktorého členovia pedagogicky pôsobia na bratislavskom Konzervatóriu. Návštevníkmi koncertu boli priaznivci gitarovej hry, ale aj záujemcovia o takéto netradičné nástrojové zoskupenie.

Koncertné uvedenie pôvodnej opery

Dňa 23. 10. 2007 sa v Štátnej opere uskutočnilo unikátne koncertné uvedenie pôvodného diela – opery slovenských autorov pod názvom **Matka Niobé**. Jej tvorcami boli autor hudby Vojtech Didi, libretistkou Mária Glocková. Hlavnými protagonistami diela sa stali hosťujúci sólisti – sopranistka Mária Tomanová, činoherec Juraj Sarvaš a zbor Štátnej opery. Hudobný sprievod tvorili poslucháči Akadémie umení v Banskej Bystrici. Dirigentom celého podujatia bol umelecký šéf a šéfdirigent Štátnej opery Marián Vach.

Predstavenie hosťujúceho súboru

Tak, ako každý rok sa aj v tomto ročníku uskutočnilo predstavenie venované najmenším deťom. Hosťujúci súbor Mestského divadla zo Žiliny 24. 10. 2007 v Štátnej opere uviedol svoje predstavenie pod názvom **Lomidrevo**. Išlo o rozprávku s pesničkami na námiet Ľubomíra Feldeka. Tak, ako aj v posledných rokoch sa toto predstavenie stretlo s veľkým ohlasom u detí a bolo plne vypredané.

Premiéra koncertu

Dňa 25. 10. 2007 festival Banskobystrické hudobné dni vyvrcholil slávnostným **Symfonickým koncertom**. Tento koncert každoročne patrí k vrcholným podujatiam festivalu, čomu sa prispôsobuje aj jeho dramaturgia. Tento rok zazneli dve vynikajúce diela francúzskej tvorby romantizmu a 20. storočia. K divácky veľmi atraktívnym patrilo Faunovo popoludnie Claude Debussyho a „objavným“ kusom, ktorý na pôde Banskej Bystrice zaznel o prvýkrát sa stalo dielo Francisa Poulenca Stabat mater. V koncerte sa predstavila hosťujúca sopranistka Michaela Varády, účinkoval orchester Štátnej opery a ďalší hosťujúci súbor Bratislavskí madrigalisti. Podujatie dirigoval Marián Vach.

Premiéra koncertu

Dňa 23. 11. 2007 sa uskutočnil ďalší z cyklu symfonických koncertov, ktoré uvádza súbor Štátnej opery v spolupráci s rôznymi hosťujúcimi umelcami a telesami. Tentokrát sa predstavila vynikajúca flautistka pôsobiaca v orchestri Štátnej opery – Júlia Burášová - a to pomerne

neznámym Koncertnom pre flautu a orchester Carla Reineckeho. Odznela aj divácky mimoriadne atraktívna Beethovenova 5. symfónia „Osudová“. Dirigentom podujatia bol hosťujúci český dirigent Petr Chromčák.

Premiéra muzikálu

Po prvýkrát v histórii banskobystrického divadla sa na jeho pôde uskutočnila premiéra svetoznámeho muzikálu **Fidlikant na streche**. Stalo sa tak 7. 12. 2007, pričom toto dielo J. Steina, J. Bocka a S. Harnicka predstavovalo veľkú udalosť pre kultúrnu obec v Banskej Bystrici. Toto dielo bolo do repertoáru Štátnej opery nasadené na konci roka aj z toho dôvodu, že predstavenia „nenáročného“ žánru sú zároveň nasadzované aj ako silvestrovské, resp. koncoročné podujatia organizované banskobystrickým divadlom.

Režisérom predstavenia bol hosťujúci činoherný režisér Jozef Krasula, ktorý je mimoriadne úspešný v súvislosti s režírovaním tohto typu predstavení, a to v prostredí ochotníckych a profesionálnych divadiel. Scénu pre predstavenie vytvoril mladý scénograf Marek Gašpar Šafárik a autorom kostýmov sa stal skúsený výtvarník Peter Čanecký. Príbeh je scénicky zasadený do toho prostredia, v ktorom sa odohráva aj jeho literárna predloha. Hudobné naštudovanie diela zabezpečil šéfdirigent Marián Vach, zbor naštudoval zbormajster Ján Procházka. Hlavnú postavu Tojvneho stvárnil člen zvolenskej činohry Štefan Šafárik, jeho manželku Golde predstavuje domáca sólistka Alena Hodálová.

Sugestívny dej vnáša divákov do prostredia židovskej komunity v ukrajinskej dedinke Anatevka, kde žije aj mliekár Tojvje so svojou rodinou, ženou a piatimi dcérami. Práve okolo tejto rodiny, ako aj ich života (jednak v komunite, ale aj vo väčšinovej spoločnosti) sa rozvíja sugestívny a veľmi ľudský príbeh.

V muzikáli Fidlikant na streche znie nádherná hudba, inšpirovaná židovským folklórom, ukrajinskými melódiami a charakteristickými intonáciami americkej pop music. Niekoľko piesní sa za tie roky stali doslova hitmi, sú dôverne známe i ľuďom, ktorí nevideli ani filmovú ani divadelnú podobu „Fidlikanta“. Napriek tomuto všetkému je muzikál Fidlikant na streche kozmopolitný. Židovské reálie sú „kulisou“, tento mimoriadne humánný príbeh o otcovi a jeho dcérach sa môže odohrávať v akejkoľvek komunite či spoločnosti. Je to hra plná ľudskosti, humoru, optimizmu, nádeje a životodarnej sily. Je o viere v skutočné hodnoty a v človeka, ktorého možno zdeptať, nie však zničiť.

Premiéra koncertu

Posledným koncertným podujatím v roku 2007 bol **Vianočný koncert**. Uskutočnil sa 19. 12. 2007 v sále Štátnej opery. Dramaturgicky ho pripravil a zároveň aj dirigoval zbormajster Štátnej opery Ján Procházka. Odzneli na ňom diela venované práve obdobiu prichádzajúcich Vianoc: 3 vianočné zbory Francisa Poulenca, 9 kolied Františka Prášila a Pastorále Pavla Procházku. Na koncerte účinkovali orchester a zbor Štátnej opery. Keďže išlo o podujatie organizované v predvianočnom období, stretlo sa s veľkým záujmom diváckej verejnosti.

Jednotlivé predstavenia, ale aj koncerty boli obohacované o hosťujúcich umelcov, ale aj celé umelecké telesá. Rozvíjala sa aj účasť umeleckého súboru Štátnej opery na zahraničných fórach. Tak, ako po minulé roky sa v „rézii“ banskobystrického divadla uskutočnili dva festivaly, ktorých úroveň, kvalita a renomé každým rokom rastie. Svedčia o tom aj pozitívne reakcie odbornej kritiky i laickej verejnosti. Štátna opera vo svojej činnosti pokračovala a rozvíjala i organizovanie sprievodných podujatí. Pravidelnými sa stali napr. predpremiérové Randevú s operou venované rôznym zaujímavým témam súvisiacim s pripravovanými premiérami či

festivalmi za prítomnosti fundovaných odborníkov. Vo všeobecnosti možno umelecké dianie v roku 2007 hodnotiť kladne: jednak v súvislosti s novými podnetmi pre dramaturgiu a jej ďalšie smerovanie, ale aj v súvislosti s možnosťou výberu zaujímavých podujatí pre verejnosť či prezentáciou Štátnej opery v zahraničí.

Prehľad o počte predstavení, návštevnosti a tržbách v roku 2007 v porovnaní s rokom 2006 je uvedený v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka č. 4.4.2. Vybrané výkonové ukazovatele za rok 2007 a porovnanie s rokom 2006

ROK	Počet predstavení			Návštevnosť						Tržby		
	2006	2007	index	záj. + doma			len doma			2006	2007	index
				2006	2007	index	2006	2007	index			
OPERA	47	39	0,83	8 944	7 076	0,79	7 989	6 005	0,75	913 875	810 878	0,89
OPERETA	23	19	0,83	6 915	6 179	0,89	1 810	3 938	2,18	923 521	917 831	0,99
MUZIKÁL	6	11	1,83	1 825	3 353	1,84	1 496	3 353	2,24	151 929	604 068	3,98
KONCERTY	19	15	0,79	5 592	4 063	0,73	1 096	1 482	1,35	616 717	391 016	0,63
BALET	24	23	0,96	6 878	5 808	0,84	6 548	5 808	0,89	508 524	477 237	0,94
ZAHRANIČIE	11	14	1,27	7 972	6 113	0,77	0	0	0,00	1 023 943	1 324 064	1,29
Spolu	130	121	0,93	38 126	32 592	0,85	18 939	20 586	1,09	4 138 509	4 525 094	1,09
CUDZIE	16	7	0,44	3 319	1 454	0,44	2 786	1 215	0,44	352 314	119 148	0,34
Bohéma klub	8	6	0,75	239	212	0,89	239	212	0,89	12 150	37 760	3,11
C E L K O M:	154	134	0,87	41 684	34 258	0,82	21 964	22 013	1,00	4 502 973	4 682 002	1,04

Dátum: 10.2.2008

Spracovala: Mgr. Eva Cochová

Tržby za rok 2006 vykazujeme aj s hodnotou prijatých kult. poukazov

5.5. Rozpočet organizácie

Tabuľka č. 5.5.1

v tis. Sk

	Ukazovateľ	Skutočnosť 2006	Schválený rozpočet 2007	Upravený rozpočet 2007	Skutočnosť 2007	Z toho z transferu	% čerpania 4:3
a	b	1	2	3	4	5	6
B e ž n ý t r a n s f e r	Výnosy spolu (6..)	75 900	71 875	78 482	79 303	73 214	101,04
	Z toho:						
	Prevádzková dotácia (691)	70 239	66 875	73 482	73 214	73 214	99,63
	Tržby za predaj (601+602)	4 673	4 855	4 855	5 430		111,84
	Z toho Tržby z prenájmu	474	325	325	425		131,00
	Iné ostatné výnosy a tržby (649 + 651)	118	5	5	90		1800,00
	Náklady spolu (5..)						
	Z toho:	75 900	71 875	78 482	79 238	73 214	92,40
	Spotrebované nákupy (50)	7 474	7 139	7 643	7 080	6 594	92,63
	Služby (51)	11 964	9 636	12 492	12 731	12 455	101,91
	Z toho: Reprezentačné (513)	77	80	80	67	66	83,75
	Osobné náklady (52)	52 120	50 435	54 554	55 407	50 388	101,56
	Z toho: Mzdové náklady (521)	36 591	34 970	37 815	39 055	34 036	103,00
	Dane a poplatky (53)	242	265	265	319	318	120,38
	Ostatné náklady (54)	609	380	348	603	420	173,27
	Odpisy, predaný majetok, rezervy.. (55)	3 466	3 900	3 150	3 039	3 039	96,47
	Z toho: Odpisy N a HIM (551)	3 466	3 900	3 150	3 039	3 039	96,47
Daň z príjmov (591)	25	30	30	59	0	196,66	
Hospodársky výsledok (+/-)	0	0	0	65	0		

Dátum: 10.2.2008

Spracoval: Ing. Lacková Viera

5.5.1. Závazné výstupy štátneho rozpočtu

Bežný transfer

Bežné transfery na činnosť pre ŠO na rok 2007 boli pôvodne schválené a rozpísané listom č. MK-832/2007-102/1143 zo dňa 24. januára 2007 v celkovej sume **66 875 tis. Sk** nasledovne (v tis. Sk):

Program 08S: Tvorba a šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt
Podprogram 08S0101: Divadlá a divadelná činnosť

Závazný ukazovateľ:

Bežné výdavky celkom (600)	66 875
z toho:	
- mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania /610/	32 470

Zároveň bol schválený a rozpísaný orientačný ukazovateľ – priemerný prepočítaný evidenčný stav zamestnancov **na rok 2007 v počte 220.**

Rozpočtovým opatrením č. 1. t.j. listom MK č. 832/2007–102/3556 zo dňa 2.3.2007 boli pre ŠO zvýšené záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu na rok 2007 o **5 400 tis. Sk** účelovo určené na:

Závazný ukazovateľ- Prioritné projekty

Prvok 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO

Názov aktivity:

- G. Puccini: Sestra Angelika, R. Leoncavallo“ Cigáni 900 tis. Sk
(slovenská premiéra)
  - Kiril Molčanov: Macbeth 700 tis. Sk
(baletná premiéra)
  - Carl Orff: Múdra žena, Igor Stavinskij: Príbeh vojaka 900 tis. Sk
  - Realizácia opernej časti XXXI. ročníka medzinárodného
letného činoherného a operného festivalu „Zámocké hry
zvolenské 2 500 tis. Sk
- SPOLU prvok 08T0103 5 000 tis. Sk**

Prvok 08T0104 - Prezentácia kultúrnych aktivít v zahraničí

Názov aktivity:

- Host'ovanie Štátnej opery v Rakúsku 200 tis. Sk
(Koncertné uvedenie opery „G. Verdi: Alzira“)
- Host'ovanie Štátnej opery v Česku 200 tis. Sk
(Janáčkovy Hukvaldy)

SPOLU prvok 08T0104 400 tis. Sk

Rozpočtovým opatrením č. 1 boli tak bežné transfery na činnosť upravené celkom na sumu **72 275 tis. Sk**.

Rozpočtovým opatrením č. 2 listom č. MK-832/2007-102/10053 zo dňa 21. júna 2007 boli záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu pre ŠO na rok 2007 upravené o **529 tis. Sk**. Úprava je realizovaná v rámci programu 08S Tvorba a šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt.

Prvok 08S0101

Záväzný ukazovateľ

Bežné výdavky celkom (600) 529 tis. Sk

Z toho:

Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610) 392 tis. Sk

Týmto rozpočtovým opatrením boli pre ŠO uvoľnené finančné prostriedky v súlade s nariadením vlády SR č. 238/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme. Rozpočtovým opatrením boli súčasne zabezpečené prostriedky aj na poisťné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní vo výške 137 tis. Sk.

Rozpočtovým opatrením č. 2 boli tak bežné transfery na činnosť upravené celkom na **72 804 tis. Sk** a to nasledovne:

Rozpočtové opatrenie č. 3/KV (list MK-832/2007-102/12374 zo dňa 6. augusta 2007) sa týka rozpisu finančných prostriedkov na modernizáciu výpočtovej techniky – digitalizáciu hudobného archívu, v prvku 08T0105 – jeho úprava je uvedená v časti kapitálový transfer.

Rozpočtovým opatrením č. 4 – list MK-832/2007-102/13656 zo dňa 3. septembra 2007 v nadväznosti na rozhodnutie ministra kultúry zo dňa 8. 8. 2007 a rozpočtového opatrenia Ministerstva financií SR č. 15/2007 z 20. 8. 2007 boli zvýšené záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu na rok 2007 nasledovne:

Prvok 08S0101

Záväzný ukazovateľ

Bežné výdavky celkom (600) o 240 tis. Sk

Z toho:

Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610) o 240 tis. Sk

Týmto rozpočtovým opatrením bol **zvýšený** príspevok na činnosť od zriaďovateľa, ktorý bol určený na zvýšenie miezd zamestnancov odmeňovaných podľa zákonníka práce č. 311/2001 Z. z. a to od 1. 9. 2007.

Rozpočtovým opatrením č. 4 bol záväzný ukazovateľ bežného transferu upravený na celkový objem vo výške **73 044 tis. Sk.**

Rozpočtové opatrenie č. 5/KV (list MK-832/2007-102/14823 zo dňa 26. septembra 2007) sa týka rozpisu kapitálových výdavkov určených na jednotný ekonomický software Softip Profit - projekt informatizácie kultúry, v prvku 08T0105 – jeho úprava je uvedená v časti kapitálový transfer.

Rozpočtovým opatrením č. 6 – list MK-832/2007/102/15954 zo dňa 16. októbra 2007 boli ŠO na základe rozpočtového opatrenia Ministerstva financií SR č. 20/2007 z 10. 10. 2007 **zvýšené** záväzný ukazovatele štátneho rozpočtu takto:

Záväzný ukazovateľ

Prvok 08T0105 – Projekt informatizácie kultúry

Bežné výdavky celkom (600)

o 319 800,- Sk

Projekt: IS SOFTIP PROFIT

Rozpočtovým opatrením č. 6 bol záväzný ukazovateľ bežného transferu upravený na celkový objem vo výške **73 363,8 tis. Sk.**

Rozpočtové opatrenie č. 7/KV (list MK-832/2007-102/18841 zo dňa 10. decembra 2007) sa týka rozpisu kapitálových výdavkov určených na jednotný ekonomický software – Projekt informatizácie kultúry, v prvku 08T0105 – jeho úprava je uvedená v časti kapitálový transfer.

Rozpočtovým opatrením č. 8 – listom MK č. 832/2007-102/18855 zo dňa 11. decembra 2007 a na základe rozpočtového opatrenia Ministerstva financií SR č. 31/2007 zo 6.12.2007 bol ŠO **zvýšený** záväzný ukazovateľ štátneho rozpočtu takto:

Záväzný ukazovateľ

Prvok 08T0105 – Projekt informatizácie kultúry

Bežné výdavky celkom (600)

o 118 100,- Sk

Projekt: IS SOFTIP PROFIT, z toho softvér

28 400,- Sk

hardvér

89 700,- Sk

Posledným rozpočtovým opatrením č. 8 sa výška celkového bežného transferu **zvýšila na konečný objem 73 481,9 tis. Sk** a to nasledovne:

Záväzný ukazovateľ

Príspevok od zriaďovateľa

73 481,9 tis. Sk

A. Prvok 08S0101

67 644,0 tis. Sk

Bežné výdavky celkom

67 644,0 tis. Sk

Z toho:

- mzdy, platy, služobné príjmy a ostat. osob. vyrovnania (610)

33 102,0 tis. Sk

Orientačný ukazovateľ

- priemerný prepočítaný evidenčný stav zamestnancov

220

Záväzný ukazovateľ – Prioritné projekty

B. Prvok 08T0103

5 000,0 tis. Sk

(Podpora kultúrnych aktivít PO a RO)

C. Prvok 08T0104
(Prezentácia kultúrnych aktivít v zahraničí)

400,0 tis. Sk

D. Prvok 08T0105
(Projekt informatizácie kultúry)

437,9 tis. Sk

Dňa 7. decembra 2007 sme sa listom č. 345/2007 obrátili na svojho zriaďovateľa MK SR Bratislava so žiadosťou o realizáciu rozpočtového opatrenia – **presun v rámci programu 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít PO a RO.**

Rozpočtovým opatrením č. 1 t. j. listom MK č. 832/2007-102/3556 zo dňa 2.3.2007 boli pre ŠO zvýšené záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu na rok 2007 **v prvku 08T0105 – Podpora kultúrnych aktivít PO a RO o 5 000 tis. Sk** s účelovým určením na jednotlivé kultúrne aktivity podľa nižšie uvedenej tabuľky.

Vzhľadom na to, že v čase schvaľovania jednotlivých kultúrnych aktivít nebolo možné presne určiť výšku nákladov resp. výdavkov na jednotlivé aktivity, požiadali sme MK SR o **presun finančných prostriedkov v rámci prvku 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít PO a RO a to v sume 200 tis. Sk z inscenácie Macbeth na nákladovo náročnejší dvojtitul Sestra Angelika a Cigáni** a to nasledovne:

Záväzný ukazovateľ- Prioritné projekty
Prvok 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO

Názov aktivity:	Pôvod. rozpis	Úprava	Po úprave
• G. Puccini: Sestra Angelika, R. Leoncavallo“ Cigáni (slovenská premiéra)	900 tis. Sk	200	1 100 tis.Sk
• Kiril Molčanov: Macbeth (baletná premiéra)	700 tis. Sk	- 200	500 tis.Sk
• Carl Orff: Múdra žena, Igor Stavinskij: Príbeh vojaka	900 tis. Sk	0	900 tis.Sk
• Realizácia opernej časti XXXI. ročníka medzinárodného letného činoherného a operného festivalu „Zámocké hry zvolenské	2 500 tis. Sk	0	2 500 tis.Sk
SPOLU prvok 08T0103	5 000 tis. Sk	0	5 000 tis.Sk

Na našu žiadosť o presun finančných prostriedkov v rámci prvku 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO nám Ministerstvo kultúry SR, Bratislava odpovedalo listom č. MK-832/2007-102/19058 zo dňa 19.12.2007 a **súhlasilo** s presunom vo výške 200 tis. Sk v rámci prvku 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO zo schválenej aktivity – inscenácie Macbeth na dofinancovanie inej schválenej aktivity – dvojtitulu G. Puccini: Sestra Angelika, R. Leoncavallo: Cigáni. **Výška finančných prostriedkov v rámci 08T0103 ostala nezmenená – celkom 5 000 tis. Sk.**

Vyhodnotenie programov a účelovo určených finančných prostriedkov

Z celkového bežného transferu bolo k 31. 12. 2007 uvoľnené MK SR 73 481,9 tis. Sk t. j. 100,00 %, a to nasledovne:

	poskytnuté k 31.12.2007 v Sk	vyčerpané (uhrad.) k 31.12.2007 v Sk
prvok 08S0101	67 644 000,00	67 644 000,00
prvok 08T0103	5 000 000,00	5 000 000,00
prvok 08T0104	400 000,00	400 000,00
prvok 08T0105	437 900,00	113 552,07
C e l k o m :	73 481 900,00	73 157 552,07

08T0103 Podpora kultúrnych aktivít PO a RO

Názov ukazovateľa	Typ	Merná jednotka	Plán r. 2007	Skutočnosť k 31.12.2007
Počet podporených projektov	výstup	ks	4	4

Prostriedky z programu 08T0103 boli účelovo určené na tieto aktivity:

- G. Puccini: Sestra Angelika, R. Leoncavallo: Cigáni
- Kiril Molčanov: Macbeth
- Carl Orff: Múdra žena, Igor Stravinskij: Príbeh vojaka
- Realizácia opernej časti XXXIV. ročníka medzinárodného letného činoherného a operného festivalu „Zámocké hry zvolenské“.

Jednotlivé projekty sú podrobne vyhodnotené v časti I. Charakteristika činnosti organizácie – umelecký úsek.

K 31.12.2007 boli zrealizované všetky projekty: Sestra Angelika, Cigáni, Macbeth a XXXIV. ročník medzinárodného letného činoherného a operného festivalu „Zámocké hry zvolenské a projekt Múdra žena a Príbeh vojaka.

Prostriedky v sume 5 000 tis. Sk schválené na realizáciu jednotlivých aktivít boli použité v plnej výške v súlade s ich účelovým určením.

08T0104 Prezentácia kultúrnych aktivít v zahraničí

Názov ukazovateľa	Typ	Merná jednotka	Plán r. 2007	Skutočnosť k 31.12.2007
Počet podporených projektov	výstup	ks	2	2

Prostriedky z programu 08T0104 boli účelovo určené na tieto aktivity:

- Hostovanie Štátnej opery v Rakúsku (Koncertné uvedenie opery „G. Verdi: Alzira“
- Hostovanie Štátnej opery v Česku (Janáčkovy Hukvaldy).

V roku 2007 Štátna opera hostovala v Rakúsku a v Českej republike. Podrobnejšie zhodnotenie je uvedené v časti Vyhodnotenie zahraničných pracovných ciest.

Prostriedky v sume 400 tis. Sk schválené na prezentáciu kultúrnych aktivít v zahraničí boli použité v plnej výške v súlade s ich účelovým určením.

08T0105 Projekt informatizácie kultúry

Prostriedky z programu 08T0105 boli účelovo určené na IS SOFTIP PROFIT

RO č. 6/2007 319,8 tis. Sk

RO č. 8/2007 118,1 tis. Sk z toho softvér 28,4 tis. Sk
hardvér 89,7 tis. Sk

Vzhľadom k tomu, že uvedené finančné prostriedky boli poskytnuté po 1. októbri rozpočtového roka, je možné v zmysle § 8 ods. 5 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov použiť ich v termíne do 31. marca nasledujúceho rozpočtového roka (súhlas MK SR č. MK-832/2007-102/18327 zo dňa 4.12.2007).

Z uvedených finančných prostriedkov z programu 08T0105 boli k 31. 12. 2007 uhradené výdavky len v sume 113 552,07 Sk (a to na nákup hardvéru a softvéru – RO č. 8/2007). Z dôvodu, že väčšinu služieb v zmysle licenčnej zmluvy s firmou Softip je možné reálne vykonať až po ukončení účtovnej závierky za rok 2007 t. j. najskôr na konci januára 2008, budú nevyčerpané finančné prostriedky z programu 08T0105 v sume 324 347,93 Sk použité v termíne do 31. 3. 2008.

Kapitálový transfer

Rozpočtovým opatrením č. 3/KV listom MK-832/2007-102/12374 zo dňa 6. augusta 2007 bol ŠO na základe súhlasu ministra kultúry SR z 12. apríla 2007 a rozpočtového opatrenia Ministerstva financií SR č. 13/2007 z 25. júla 2007 upravený (zvýšený) rozpočet kapitálových výdavkov na rok 2007 **o 250 tis. Sk**, ktoré boli určené na investičnú akciu:

- Modernizácia výpočtovej techniky – digitalizácia hudobného archívu.
Úprava bola vykonaná **v prvku 08T0105** – Projekt informatizácie kultúry.
Investičná akcia bola zaregistrovaná v registri investícií MF SR pod číslom: **19 497**.

Rozpočtovým opatrením č. 5/KV listom MK-832/2007-102/14823 zo dňa 26. septembra 2007 bol ŠO na základe súhlasu ministra kultúry SR z 12. apríla 2007 a 19. septembra 2007 **upravený (zvýšený)** rozpočet kapitálových výdavkov na rok 2007 **o 143,1 tis. Sk**, ktoré boli určené na investičnú akciu:

- Jednotný ekonomický software SOFTIP PROFIT.
Úprava bola vykonaná **v prvku 08T0105** – Projekt informatizácie kultúry:
Investičná akcia je zaregistrovaná v registri investícií MF SR pod číslom: **19 714**

Rozpočtovým opatrením č. 5 bol kapitál. transfer zvýšený celkom na **393,1 tis. Sk**.

Rozpočtovým opatrením č. 7/KV listom MK-832/2007-102/18841 zo dňa 10. decembra 2007 na základe súhlasu ministra kultúry SR č. 1602/2007/100/17987 z 27. novembra 2007 a rozpočtového opatrenia Ministerstva financií SR č. 31/2007 zo 6. decembra 2007 bol ŠO upravený – **zvýšený** rozpočet kapitálových výdavkov na rok 2007 o **98,7 tis. Sk** ktoré sú určené na investičnú akciu:

- **Jednotný ekonomický software SOFTIP PROFIT.**

Úprava bola vykonaná v **prvku 08T0105** – Projekt informatizácie kultúry:

Investičná akcia je zaregistrovaná v registri investícií MF SR pod číslom: **19 714**

Rozpočtovým opatrením č. 7 bol kapitálový transfer upravený celkom pre rok 2007 na konečných 491,8 tis. Sk.

Kapitálový transfer na rok 2007 bol dodržaný a bol použitý v súlade s účelom určenia Nevyčerpané prostriedky k 31. 12. 2007 v sume 237,94 Sk budú vysporiadané pri finančnom zúčtovaní so ŠR za rok 2007.

Štátna opera má na účte fondu reprodukcie **zostatok nevyčerpaného kapitálového transferu z roku 2005 (kód zdroja 1315) v sume 54 124 761,30 Sk**, ktorý je určený na „Dostavbu a prestavbu budovy ŠO, číslo inv. akcie 3155. Prostriedky z kapitálového transferu roku 2005 neboli v roku 2007 čerpané a ich stav je k 31. 12. 2007 vo výške 54 124 761,30 Sk.

5.5.2. Hodnotenie nákladov

Celkové náklady ŠO na hlavnú činnosť k 31. 12. 2007 predstavujú 79 238 tis. Sk t.j. 100,96 % z celoročného upraveného rozpočtu, čo je v súlade s rozpočtom.

V porovnaní s rokom 2006 sú náklady v roku 2007 vyššie o **3 338 tis. Sk**. K zvýšeniu nákladov došlo najmä v nasledovných položkách:

- mzdové náklady (účet 521) **o 2 464 tis.Sk**
(bližšie v časti mzdové náklady)
- ostatné služby (účet 518) **o 790 tis.Sk**
(najmä zvýšením nákladov na autorské honoráre)
- zákonné sociálne poistenie (účet 524) **o 772 tis.Sk**
(z dôvodu zvýšenia mzdových nákladov)
- cestovné (účet 512) **o 95 tis. Sk**
(z dôvodu realizácie väčšieho počtu zahraničných a domácich umel. zájazdov)

Zároveň došlo k zníženiu nákladov najmä v nasledovných položkách:

▪ odpisy DIH a NM	o 427 tis.Sk – bližšie v časti odpisy
▪ spotreba materiálu (501)	o 291 tis. Sk
▪ spotreba energie (502)	o 182 tis. Sk

V rámci opráv a údržby v celkovej sume **658 tis. Sk** sa tak ako v predchádzajúcom období v najväčšom rozsahu odstraňovali poruchy a závady na motorových vozidlách v sume 245 tis. Sk. Ďalšie opravy a údržba sa realizovali v nasledovnom rozsahu:

▪ opravy a údržba budov	126 tis.Sk
▪ opravy a údržba hudobných nástrojov	118 tis.Sk
▪ opravy DIHM a DHM	169 tis.Sk

Náklady na dane a poplatky (účet. sk. 53) predstavujú k 31.12..2007 sumu **319** tis. Sk, čo je 120,38 % z upraveného ročného rozpočtu. Zahrňujú daň z nehnuteľností v sume **158** tis. Sk, poplatky za komunálny odpad v sume cca **41** tis. Sk, poplatky za diaľničné známky v sume **87** tis. Sk, koncesionárske poplatky v sume **21** tis. Sk, kolky v sume **11** tis. Sk, súdne a exekučné poplatky v sume **1** tis. Sk. Vysoké percento čerpania rozpočtu je z dôvodu zvýšenia dane z nehnuteľností, ako aj z dôvodu zvýšenia poplatkov za diaľničné známky.

Ostatné náklady (účet. sk. 54) predstavujú k 31.12. 2007 sumu **603** tis. Sk. Ostatné náklady zahŕňajú úroky z omeškania **1** tis. Sk, odpis pohľadávky **18** tis. Sk, kurzové straty v sume **182** tis. Sk, ktoré vznikajú najmä z dôvodu zmeny kurzov pri prepočte stavu finančných prostriedkov na účtoch vedených v cudzej mene. Ďalej ostatné náklady zahŕňajú manká a škody v sume **7** tis. Sk a iné ostatné náklady v sume **395** tis. Sk, ktoré sú rozpísané nižšie.

Iné ostatné náklady (účet 549) zahŕňajú náklady na povinné zmluvné a havarijné poistenie motorových vozidiel celkom v sume cca **174** tis. Sk, náklady na poistenie majetku v sume **158** tis. Sk, náklady na poistenie osôb v sume **22** tis. Sk, bankové poplatky v sume **8** tis. Sk, náklady na tvorbu fondu reprodukcie z výnosov z predaja DIHM **6** tis. Sk a ostatné náklady v sume **27** tis. Sk.

Rozbor zamestnanosti a mzdové náklady

Rozbor zamestnanosti

Počet zamestnancov Štátnej opery je určený orientačným ukazovateľom Ministerstva kultúry SR. Na rok 2007 je limit upravený na 220 zamestnancov. Priemerný evidenčný počet zamestnancov prepočítaný za rok 2007 bol 203,1 zamestnancov. Stanovený limit zamestnancov v počte 220 bol dodržaný.

Mzdové náklady

Mzdové náklady /vrátane OON/ za rok 2007 predstavujú sumu 39 055 tis. Sk, čo predstavuje 103,28 % z ročného rozpočtu.

Mzdové náklady boli vo výške 34 036 tis. Sk financované bežným transferom zo ŠR /mzdy 33 102 tis. Sk, OON 934 tis. Sk/, rozdiel v sume 5 019 tis. Sk bol financovaný z vlastných tržieb.

Čerpanie mzdových prostriedkov je vyššie oproti roku 2006 o 2 464 tis. Sk, z toho na mzdy bolo vyčerpané viac o 2 434 tis. Sk a OON viac o 30 tis. Sk. Zvýšené čerpanie finančných prostriedkov na mzdy bolo v súlade so Zákonom o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme č. 553/2003 Z. z. – postup do vyšších platových stupňov na základe rastu odbornej praxe, zmena platových taríf od 1.7.2007 - u zamestnancov odmeňovaných podľa tohto zákona, ako aj valorizácia plátov u zamestnancov odmeňovaných podľa Zákonníka práce od 1.9.2007.

Priemerná mzda za rok 2007 je vo výške 15 634,- Sk, oproti roku 2006 je vyššia o 1 170,-Sk.

Odstupné v roku 2007 nebolo vyplatené, odchodné pri odchode na starobný dôchodok bolo v roku 2007 vyplatené vo výške 66 268,- Sk trom zamestnancom.

Štátna opera	rok 2006	Upr.rozp. 2007	rok 2007	Index
	v tis. Sk	v tis.Sk	v tis. Sk	2007/2006
MZDY	35 669	36 851	38 103	1,07
OON	922	964	952	1,03
MZD. PROS.spolu	36 591	37 815	39 055	1,07
PRIEM. MZDA	14 464		15 634	1,08
POČET ZAMESTN.	205,5	220	203,1	0,99
AUT. HONORÁRE	4 217	4 732	4 916	1,17
Mzdy - podnikat.čin.	14		0,2	0,01

Čerpanie mzdových nákladov a autorských honorárov podľa jednotlivých úsekov

Úsek	Mzdy	OON	MP celkom	Aut. honoráre	v Sk
					podn.činn.
um. úsek	28 879 934	896 709		4 915 949	
scénografia	2 141 925	6 988			
hosp. správa	2 476 930				
administratíva	4 099 689	48 781			
doprava	504 636				263
Spolu ŠO:	38 103 114	952 478	39 055 592	4 915 949	263

Práca nadčas vykonávaná na jednotlivých úsekoch.

Práca nadčas bola nariaďovaná v súlade so Zákonníkom práce najviac 150 hodín na zamestnanca. Nad limit stanovený ZP až do výšky 400 hodín ročne bola práca nadčas vykonávaná len s predchádzajúcim súhlasom konkrétneho zamestnanca. Oproti roku 2006 sa nadčasová práca znížila o 1 257,25 hodín.

V tabuľke je uvedená práca nadčas na jednotlivých úsekoch, ako aj porovnanie s r. 2006

ÚSEK	rok 2006	rok 2007
UTP	2 805,75	2 670,50
scénografia	61,50	106,75
hosp. správa	3546,25	2271,75
doprava	882,25	839,75
administratíva	439,00	588,75
Celkom ŠO:	7 734,75	6 477,50

Náklady na reprezentačné účely

	v tis. Sk	
schválený rozpočet na r. 2007	80	
skutočnosť k 31. 12. 2006	77	z toho hrazené z darov 0
skutočnosť k 31. 12. 2007	67	z toho hrazené z darov 0

Náklady na reprezentáciu k 31. 12. 2007 boli čerpané v súlade s rozpočtom.
Náklady na reprezentačné účely v roku 2007 sú v porovnaní s rokom 2006 nižšie o 10 tis. Sk.

Náklady na reprezentačné účely predstavujú náklady na reprezentáciu pri realizácii jednotlivých premiér inscenácií a koncertov, ako aj náklady na občerstvenie účastníkov porád a iných pracovných príležitostí.

Odpisy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku

	v tis. Sk
upravený rozpočet na r. 2007	3 150
skutočnosť k 31.12. 2006	3 466
skutočnosť k 31.12. 2007	3 039

V odpisoch dlhodobého hmotného a nehmotného majetku došlo k 31. 12. 2007 k čerpaniu celoročného rozpočtu vo výške 96,48 %.

Pri odpisovaní dlhodobého hmotného a nehmotného majetku postupuje ŠO podľa § 28 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a podľa § 22 Opatrenia MF SR z 24. novembra 2004, číslo MF 10717/2004-74 (FS 14/2004), ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie MF SR z 11. decembra 2003 č. 24501/2003-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre RO, štátne fondy, príspevkové organizácie, obce a vyššie územné celky (FS 20/03). Z dôvodu legislatívnej zmeny uplatňujeme už od 1. 1. 2005 účtovné odpisy (t.j. nepostupujeme pri odpisovaní dlhodobého hmotného a nehmotného majetku podľa doby odpisovania a odpisových sadzieb v zmysle zákona o dani z príjmov).

Odpisy boli k 31. 12. 2007 plne finančne kryté.

Manká a škody

skutočnosť k 31. 12. 2006	1 199,- Sk
skutočnosť k 31. 12. 2007	7 101,50 Sk

Ide o škodové prípady týkajúce sa straty hudobných materiálov v sume 7 101,- Sk, ktoré budú po zistení a určení zodpovedných osôb zosobnené a škodový prípad týkajúci sa zostatku mincí CZK vo valutovej pokladni 2 ks á 0,20 CZK v celkovej sume 0,50 Sk, ktoré boli nepoužiteľné.

5.5.3. Hodnotenie dosiahnutých vlastných výnosov

	v tis. Sk
upravený rozpočet na r. 2007	5 000
skutočnosť k 31. 12. 2006	5 661 *
skutočnosť k 31. 12. 2007	6 089

Skutočné tržby a výnosy 31. 12. 2007 v sume 6 089 tis. Sk predstavujú plnenie ročných plánovaných tržieb na 121,78 % a sú o 87 tis. Sk vyššie ako tržby vrátane kultúrnych poukazov v roku 2006.

(* Poznámka: Tržby za rok. 2006 by predstavovali spolu s kult. poukazmi 6 002 tis. Sk.)

Z hľadiska štruktúry tržieb najväčší podiel majú:

	v tis. Sk
▪ tržby za vlastné predstavenia (vrátane ZHZ a tržieb za „Sakuru“)	4 775
z toho: tržby za zahraničné zájazdy	1 324
▪ tržby za prenájom sály, ostat. priestorov a pozemkov	432
▪ tržby za hosťujúce súbory	119
▪ tržby za predaj bulletinov	98

Na účte 648 – zúčtovanie fondov v sume 162 tis. Sk je zahrnuté použitie:

- rezervného fondu na úhradu rozpočtom nezabezpečených prevádzkových potrieb v sume 162 tis. Sk

Na účte 649 – Iné ostatné výnosy v sume 90 tis. Sk sú zahrnuté najmä nasledovné výnosy:

	v tis. Sk
* ostatné dary nepeňažného charakteru (v zmysle zmlúv) v tom od firmy:	57
* UNIVERSUM REAL, s.r.o. B. Bystrica (prenájom časti pozemku na umiestnenie propagačnej stojky)	10
* od Mestského úradu Banská Bystrica (formou úhrady faktúr za BBHD)	47
* iné výnosy – za zberné suroviny	1
* ostatné výnosy – prijaté zosob. manká a škody	7
* iné výnosy – poisťné plnenie	12
* ostatné výnosy	13

5.5.4. Hodnotenie hospodárskeho výsledku

Štátna opera dosiahla z hlavnej činnosti k 31. 12. 2007 kladný hospodársky výsledok. Rozdiel medzi výnosmi vrátane bež. transferu v sume 79 302 728,63 Sk a nákladmi v sume 79 237 551,96 Sk predstavuje **zisk v sume + 65 176,67 Sk**.

V rovnakom období minulého roka t. j. k 31. 12. 2006 bol vykázaný nulový hospodársky výsledok.

Prehľad o nákladoch, výnosoch, hospodárskom výsledku a % sebestačnosti za rok 2007 v porovnaní s rokom 2006 poskytuje nasledovná tabuľka v Sk:

Ukazovateľ	Skutočnosť k 31.12.2007			Skutočnosť k 31.12.2006		
	hl. činnosť	pod. činnosť	spolu	hl.činnosť	pod.činnosť	spolu
1.Nákl.celkom	79 237 551,96	9 789,84	79 247 341,80	75 899 632,77	78 993,00	75 978 625,77
2.Výnosy bez bež.transf.	6 088 387,63	9 789,84	6 098 177,47	5 660 632,77	79 789,34	5 740 422,11
3.Bež.transf.	73 214 341,00		73 214 341,00	70 239 000,00	0,00	70 239 000,00
4.Výnosy sp.	79 302 728,63	9 789,84	79 312 518,47	75 899 632,77	79 789,34	75 979 422,11
5.Hosp.výsl. (4-1)	65 176,67	0,00	65 176,67	0,00	796,34	796,34
6.% sebestač.	7,68		7,70	7,46		7,56

Celkové náklady ŠO na hlavnú činnosť k 31. 12. 2007 predstavujú 79 237 551,96 Sk, t.j. 100,96 % z upraveného ročného rozpočtu nákladov, čo je v súlade s rozpočtom. Prekročenie nákladov oproti rozpočtu je vykryté vyššími skutočnými tržbami v porovnaní s rozpočtom.

Skutočné tržby a výnosy /bez bežného transferu/ k 31. 12. 2007 dosiahli sumu **6 088 387,63 Sk**, čo predstavuje 121,77 % z ročných plánovaných tržieb a výnosov.

Ako vidieť z predchádzajúceho prehľadu v období roka 2007 došlo k zvýšeniu % sebestačnosti a to z dôvodu vyšších tržieb oproti roku 2006.

Podnikateľskú činnosť vykonávala Štátna opera v roku 2007 len v minimálnom rozsahu. V rámci nej sa poskytovali len dopravné služby. Z dôvodu zlého technického stavu autobusu a jeho plánovanej rekonštrukcie a modernizácie bolo na žiadosť ŠO vydané rozhodnutie o zrušení živnostenského oprávnenia na vykonávanie živnosti – cestná motorová doprava – vnútroštátna nepravidelná autobusová doprava, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 4. 5. 2007.

Ďalšie práce v súvislosti s podnikateľskou činnosťou (stolárske, zámočnícke, maliarske, čalúnnické a krajčírske práce) sa v roku 2007 vôbec nevykonávali v dôsledku priority výroby scénických dekorácií podľa dramaturgického plánu.

V celkových nákladoch na podnikateľskú činnosť v sume 9 789,84 Sk je zahrnutá okrem priamych nákladov aj alikvotná časť ďalších nepriamych nákladov, najmä zaplatená cestná daň za rok 2007 v sume 8 527,- Sk (časť dane)..

Výnosy z podnikateľskej činnosti, vzhľadom na minimálny rozsah jej vykonávania a následné zrušenie koncesnej listiny boli len 1 570,43 Sk. Rozdiel v sume 8 219,41 Sk bol vykrytý z rezervného fondu a to zo zisku z podnikateľskej činnosti za rok 2005.

Hospodársky výsledok z podnikateľskej činnosti k 31.12.2007 tak bol vyrovnaný na nulu.

5.5.5. Zdôvodnenie nákupu DINM a DIHM

Prostriedky fondu reprodukcie Štátnej opery Banská Bystrica boli v roku 2007 použité na :
Obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku vrátane jeho technického zhodnotenia nasledovne :

	suma Sk	z toho hrad. zo ŠR kapital. transfer
- TZ telef. ústredne v ŠO	3 023,-	
- PC s príslušenstvom	41 967,81	
- TZ budovy – zosilnenie el. inštal.	16 043,50	
- projekčná fólia – pre zadnú projekciu	96 480,30	
- TZ budovy – montáž el. zásuviek	119 157,50	
- TZ budovy – prístup. zariad. na dvere	53 400,-	
- zdvíhací stôl	84 335,50	
- kufor k osvetľovaciemu pultu	18 899,50	
- zájazdový kamerový systém	121 261,-	
- TZ výrob. dielní - ťahy	138 214,-	
- 1 kus práčka	31 990,-	
- osobný automobil KIA	550 847,50	
- 2 ks flauty zn Sankyo	588 947,05	
- rekonštr. autobusu KAROSA	1 487 500,-	
- 2 ks trúbky	156 750,-	
- 2 ks klarinety	261 080,-	
- 1 kus fotoaparát Nikon	62 290,-	
- odsávanie maliar. a zámoč. dielne	189 816,-	
- zvýšenie vst.ceny – server IBM	27 380,-	
S p o l u :	4 049 382,66	

Z uvedeného prehľadu vidieť, že prostriedky fondu reprodukcie boli použité najmä na :

- 1) technické zhodnotenie budov – zastaraná elektroinštalácia, vylepšenie pracovných podmienok vo výrobných dielnach
- 2) nákup hudobných nástrojov, výmenou za opotrebované
- 3) nákup počítačov s príslušenstvom a ich technické zhodnotenie, vzhľadom na ich dobu životnosti
- 4) nákup osobného motorového vozidla pre potreby zásobovania a propagácie
- 5) rekonštrukcia autobusu KAROSA pre potreby umelecko-technickej prevádzky na prevoz kostýmov vzhľadom na veľkú vzdialenosť výrobných a skladových priestorov a taktiež pre potreby zájazdovej činnosti
- 6) nákup fotoaparátu pre propagačné a archívne účely
- 7) nákup práčky – výkonnejšia a úspornejšia pre potreby garderóby
- 8) nákup zdvíhacieho stacionárneho stola pre potreby náročnejších inscenácií

Zmluvou o prevode majetku štátu zo dňa 12.12.2007 sme z MK SR získali bezodplatným prevodom 3 ks tlačiarne v hodnote 59 632,86 Sk.

Kapitálový transfer a jeho použitie

Rozpočtovým opatrením č.3/KV nám MK SR upravilo rozpočet kapitálových výdavkov na rok 2007 o 250 tis. Sk na modernizáciu výpočtovej techniky – digitalizácia hudobného archívu. Úprava bola vykonaná v podprograme 08T0105 – Projekt informatizácie kultúry.

Rozpočtovým opatrením č.5/KV bol upravený (zvýšený) rozpočet kapitálových výdavkov na rok 2007 o 143,1 tis. Sk na jednotný ekonomický software SOFTIP PROFIT. Úprava bola vykonaná v podprograme 08T0105 – Projekt informatizácie kultúry, ktorý bol ešte ďalším rozpočtovým opatrením č.7/KV zvýšený o 98,7 tis. Sk.

Menovité čerpanie je nasledovné :

- digitalizácia hudobného archívu	249 917,-	Sk
- Softvér - program Softip	143 008,-	Sk
- PC server	98 637,06	Sk

S p o l u : **491 562,06 Sk**

6.6. Personálne otázky

Počet zamestnancov Štátnej opery je určený záväzným limitom Ministerstva kultúry SR. V roku 2007 bol určený limit zamestnancov v počte 220. Priemerný prepočítaný počet k 31.12.2007 bol 203,08 zamestnancov. Organizačná štruktúra Štátnej opery je usporiadaná tak, aby bola zabezpečená vysoká umelecká hodnota a proporcionálne vyrovnaný vývoj operných, spevoherných, hudobných a baletných aktivít.

Organizačná štruktúra Štátnej opery má tri základné úseky :

Úsek riaditeľa – zabezpečuje poskytovanie informácií v zmysle platných predpisov, vnútropodnikovú kontrolnú činnosť, personálnu prácu, ochranu práce, právne služby.

Úsek umelecký – zabezpečuje práce spojené s výrobou a predvádzaním operných, tanečných, baletných, operetných, muzikálových a koncertných diel.

Ekonomický – technický úsek – zabezpečuje riadenie ekonomiky, účtovníctvo, práce a mzdy ŠO podľa platných smerníc, zákonov a noriem. Okrem toho zabezpečuje správu majetku štátu, hospodársku správu, investičnú činnosť a koordináciu dopravy ŠO.

V rámci rozvoja ľudských zdrojov ŠO umožňuje zamestnancom účasť na vzdelávaní, či už formou seminárov, školení v oblasti rôznych ekonomických a právnych predpisov ako aj štúdium na vysokých školách.

7.7. Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavné ciele sú stanovené v súlade so zriaďovacou listinou a poslaním Štátnej opery ako kultúrnej ustanovizne, s cieľom poskytovať kultúrne vyžitie pre divákov, kultúrno-výchovnú činnosť a reprezentovať slovenskú kultúru v zahraničí. Konkrétne výsledky sa nachádzajú v bode 4.4. V hlavných cieľoch a ich plnení sme sa orientovali najmä na :

- udržanie kvality premiér a reprízovaných predstavení
- dodržanie finančnej disciplíny a nevytvorenie finančnej straty
aj keď rozpočet Štátnej opery bol pomerne poddimenzovaný, podarilo sa nám rok 2007 skončiť s kladným hospodárskym výsledkom
- kultúrno-výchovnú činnosť
aj naďalej prebieha úzka spolupráca medzi umeleckým školstvom a Štátnou operou a predstavenia pre školy sú bežnou súčasťou dramaturgie
- zahraničné aktivity
spolupráca s japonskými partnermi sa už stala neoddeliteľnou súčasťou činnosti Štátnej opery. I naďalej sa vzťahy rozvíjajú, čo dokazujú aj pozvania na ďalšie účinkovanie v Japonsku. V roku 2007 sme realizovali umelecké zájazdy : dvakrát v Japonsku, s koncertným uvedením Verdiho opery Alzira v Rakúsku – Ternitz a s Verdiho Attilom sme navštívili Českú republiku - Janáčkovy Hukvaldy.
- organizovanie festivalov
každoročne organizujeme dva festivaly, opernú časť Zámockých hier zvolenských (ZHZ) a festival Banskobystrické hudobné dni. Oba festivaly potvrdili svoju umelecko-spoločenskú opodstatnenosť. ZHZ, ako jediný slovenského operný festival, zaznamenal kvalitatívne zlepšenie, ktoré sa prejavilo vo zvýšenej návštevnosti a v záujme odbornej kritiky.

Nové ciele

V nadväznosti na plnené úlohy v roku 2007 je potrebné aj naďalej sa sústrediť na zabezpečovanie návštevnosti predstavení hlavne dobrou dramaturgiou a kvalitnou propagáciou v rámci finančných možností organizácie.

V oblasti zahraničných stykov rozvíjať a získať novú spoluprácu so zahraničnými partnermi so zreteľom na prezentáciu slovenského umenia v zahraničí.

Vytvoriť ďalší priestor pre spoluprácu s mládežou a umeleckým školstvom.

Získať mimorozpočtové finančné prostriedky na zlepšenie činnosti organizácie.

Zabezpečiť rekonštrukciu a dostavbu budovy ŠO.

V súlade so súhrnom hlavných úloh a činností bude Štátna opera v roku 2008 zabezpečovať:

1. Rozvoj novej produkcie: naštudovanie a realizácia premiéry muzikálu, vrátane jeho materiálno – technického zabezpečenia a repríz
2. Realizácia prioritných projektov podľa poskytnutých finančných prostriedkov
3. Šírenie vlastnej produkcie – realizácia minimálne 105 predstavení hudobno-dramatických, tanečných a koncertných diel na vlastnej, domácej zájazdovej a zahraničnej zájazdovej scéne, z toho cca 28 predstavení pre deti a mládež
4. Realizácia prioritných projektov. Príprava a realizácia opernej časti XXXV. ročníka medzinárodného letného divadelného a operného festivalu Zámocké hry zvolenské podľa poskytnutia finančných prostriedkov
5. Realizácia jesenného hudobného festivalu BANSKOBYSTRICKÉ HUDOBNÉ DNI
6. Prezentácia umeleckej produkcie v zahraničí – hosťovanie sólistov Štátnej opery v Japonsku
7. Propagácia činnosti – vydávanie propagačných materiálov
8. Realizácia ďalších významných kultúrnych aktivít a kultúrno-výchovnej činnosti
9. Vkladanie údajov o podujatiach Štátnej opery do registra kultúry
10. Zabezpečenie prevádzky internetovej stránky
11. Sledovanie monitoringu návštevnosti
12. Sprístupňovanie kultúry a podpora návštevnosti prostredníctvom kultúrnych poukazov.

8. 8. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v roku 2007

Pri hodnotení a analýze vývoja Štátnej opery je potrebné brať do úvahy niektoré zásadné skutočnosti, ktoré ovplyvňovali jej činnosť v uplynulom roku. Štátna opera je súčasťou umeleckej kultúry Slovenska. Dokáže ju realizovať aj reprezentovať v zahraničí. Vo svojej kvalite, kvantite a možnostiach, je zrkadlom vzťahu našej spoločnosti ku kultúrnym hodnotám, k ich rozvoju, respektíve udržaniu. Kultúra dlhodobo nepatrí medzi priority, čo sa samozrejme odráža na jej postavení, kvalite a vnímaní v spoločnosti. Vážne umenie je barometrom sociálno-ekonomickej situácie, kultúrno-nekultúrnej programovej ponuky masovokomunikačných prostriedkov a všeobecnej kultúrnosti spoločnosti. Všetky spomínané skutočnosti ovplyvňovali činnosť a to nielen Štátnej opery, ale aj ostatných kultúrnych inštitúcií aj v minulom roku.

Napriek týmto skutočnostiam, ktoré priamo alebo nepriamo zasiahli do našej činnosti, sa nám podarilo ukončiť rok 2007 bez straty s kladným hospodárskym výsledkom. Aké zdroje a v akej štruktúre sme využívali je podrobne uvedené v bode 5.5.

Splnili sme plánovaný počet predstavení a zvýšili sme tržby oproti roku 2006. Podrobnejšie informácie sa nachádzajú v tabuľke č. 4.4.2.

V zahraničnej činnosti sa nám podarilo zrealizovať dve koncertné turné po Japonsku, koncertné uvedenie Verdiho opery Alzira v rakúskom mestečku Ternitz a predstavenie Verdiho opery Attila na medzinárodnom hudobnom festivale Janáčkovy Hukvaldy v Česku.

Realizovali sme oba festivaly ZHZ, BBHD.

Rok 2007 bol zároveň aj rokom príprav na rekonštrukciu a dostavbu Štátnej opery. Veríme že sa nám podarí tento projekt zrealizovať a tým vyriešiť terajšie zlé sociálno-priestorové podmienky.

Nepodarilo sa nám vyriešiť pre nedostatok financií: celkovú situáciu v oblasti dopravy, fluktuáciu zamestnancov z dôvodu nízkeho finančného ohodnotenia a personálne doplnenie chýbajúcich umeleckých zamestnancov.

Napriek hore uvedeným problémom veríme, že i v budúcnosti budeme môcť vykonávať našu činnosť k spokojnosti našich divákov.

9.9. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie

Hlavní užívatelia výstupov Štátnej opery sú samotní diváci, školy, odborná kritika, zahraniční partneri a iné organizácie.

- diváci na bežných predstaveniach
sú hlavným užívateľom výstupov organizácie a tvoria najväčšiu časť odberateľov
- školy
využívajú naše výstupy na kultúrno-výchovnú činnosť študentov v rámci organizovaných predstavení
- odborná kritika
hodnotí našu činnosť po umeleckej stránke
- zahraniční partneri
spoločne uzavreté kontrakty pre spoluprácu v zahraničí
- iné organizácie
prenájom priestorov a služieb: počet celkom 7

V roku 2007 boli zrealizované nasledovné krátkodobé prenájmy priestorov :

február	SCENE o.z. Bratislava
marec	ZUŠ J.Cikera B.Bystrica
jún	ZUŠ J.Cikera B.Bystrica
september	UMB Banská Bystrica
október	Akedémia umení B.Bystrica
október-december	Obč. združ. konc. združ. Pri FMU AU B.Bystrica
december	ZUŠ J.Cikera B.Bystrica

V Banskej Bystrici 10. februára 2008

Rudolf Hromada
riaditeľ Štátnej opery

Názov činnosti : Šírenie vlastnej produkcie, hudobno-dramatických, koncertných a tanečných diel, realizácia premiéry muzikálu "J.Stein - J. Bock - S. Harnick: Fidlikant na streche", realizácia jesenného hudobného festivalu Banskobystrické hudobné dni a host'ovanie sólistov ŠO v Japonsku

Číslo: podľa prílohy č. 1

Výdavky na činnosť v členení podľa rozpočtovej klasifikácie:	VÝDAVKY		FINANČNÉ KRYTIE					
	Celkom		Z dotácie zo ŠR		Z tržieb a výnosov		Z iných zdrojov	
	*	**	*	**	*	**	*	**
a	1	2	3	4	5	6	7	8
610 - Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV spolu:	34 070 000,00	36 983 384,00	32 470 000,00	33 102 000,00	1 600 000,00	3 881 384,00		
v tom: 611 tarif. plat	28 000 000,00	28 526 115,00	28 000 000,00	28 526 115,00	0,00	0,00		
612 príplatky	4 570 000,00	4 574 363,00	4 470 000,00	4 574 363,00	100 000,00	0,00		
613 náhr. za prac. pohotovosť	0,00	1 522,00	0,00	1 522,00	0,00	0,00		
614 odmeny	1 500 000,00	3 881 384,00	0,00	0,00	1 500 000,00	3 881 384,00		
620 - Poistné a príspevok do poisťovní spolu:	12 570 000,00	13 881 339,00	11 976 000,00	13 881 339,00	594 000,00	0,00		
v tom:								
630 - Tovary a služby spolu:	21 145 000,00	18 422 408,71	19 129 000,00	17 457 079,80	2 016 000,00	965 328,91		
v tom:								
640 - Bežné transfery spolu:	100 000,00	180 595,00	100 000,00	180 595,00	0,00	0,00		
v tom:								
690 - Odpisy dlh.H a NM spolu: (podpoložka 000 000)	3 990 000,00	3 061 931,52	3 200 000,00	3 022 986,20	790 000,00	38 945,32		
600 - Bežné výdavky spolu:	71 875 000,00	72 531 180,23	66 875 000,00	67 644 000,00	5 000 000,00	4 885 658,23		
710 - Obstarávanie kapitálových aktív spolu:	0,00		0,00	0,00		0,00		
v tom:								
720 - Kapitálové transfery spolu:	0,00		0,00	0,00		0,00		
v tom:								
700 - Kapitálové výdavky spolu	0,00		0,00	0,00				
600 + 700 SPOLU	71 875 000,00	72 531 180,23	66 875 000,00	67 644 000,00	5 000 000,00	4 885 658,23		

Pozn: * - údaj, ktorý je v zhode s údajom uvedeným v Kontrakte na rok 2007 (upozorňujeme však na skutočnosť, že údaj uvedený v kontrakte sa nezohoduje s upraveným rozpočtom, vzhľadom na to, že v roku 2007 boli realizované rozpočtové opatrenia, ktoré neboli premietnuté v kontrakte)

** - skutočnosť čerpania za rok 2007 na 2 desatinné miesta

Dátum: 12.2.2008

Vypracoval: Ing. Kajsová Alena, Ing. Lacková Viera

Meno a podpis zodpovedného vedúceho: Hromada Rudolf

Číslo telefónu: 048/4141402

